

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József tőrcsög-ut) 4. Telefon: 151. Sörgöncim: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Megjelenik naponta reggel. Kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 60 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Ezen szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint ::

XLV. évfolyam, 96. szám. *

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF *

Kedd, 1930. április hó 29.

A kamarában Pop C. István elparentálta a costesti-i tűz áldozatait.

A képviselők fejenként 500 lej adományoztak a hozzátartozók felségélyezésére. — A cuzisták és szocialisták. — A bortermelők panasza a szenátusban.

Bucurestiből jelentik: A parlament ma újból megkezdte munkáját a képviselők és a szenátorok gyér érdeklődése mellett.

A képviselőházban Pop C. István elnök kegyeletos szavakkal parentálta a costesti-i tűzvész áldozatait s arra kérte a képviselőket, hogy

napidíjuktól 500 lejjel siessenek segítségükre az áldozatok hozzátartozóinak.

A képviselőház állva hallgatta végig az elnök szavait és hozzájárult indítványához.

Napirend előtt Mirescu szociáldemokrata szólalt fel és kifejtette, hogy a nemzeti-parasztpárt demokratikus elvek hangoztatásával jött uralomra, de kormánytevékenysége nem egyezik ellenzéki programjával. Például nem hajlandó respektálni a május elseji munkaszünetet, a melyet az összes modern államokban a munkásság megünnepelet. A vasút vezérigazgatója — mondotta — elbocsájtással fenyegette meg azt a munkást, aki nem jelenik meg május elsején a munkahelyén. Betiltották az uccai felvonulásokat is a munkások számára ugyanekkor

minden demonstrációt megengedtek a cuzistáknak, holott tudhatják, hogy ez mindig rendbontást okoz.

P. Ioanțescu a CFR. személyzet megnyugtatására kéri az államvasuti szolgálati szabályzat sürgős elkészítését. Madgearu ezután beterjeszti a földgázmonopolizálásról szóló törvényjavaslatot, majd Mironescu különböző külföldi szerződések ratifikálását kéri a kamarától.

A szenátusban Traian elnök szintén elparentálja a costesti-i tűzkatasztrófa áldozatait és ő is az 500 lejes segélyezést kéri, amit meg is adnak. Grigore püspök az egyház nevében köszönetet mond a szenátus gyászért, amelyhez csatlakozik a magyarság nevében Sándor József, a zsidóság részéről Niemero-lyer főrabbi, a román katólikusság képviselőiben Cisar érsek is. Ezután a szenátus ülését 10 percre felfüggesztik. Majd

Graur szenátor közli, hogy a bortermelők körében igen nagy a nyugtalanság az új szesz-törvényjavaslat miatt. Kéri a kormányt, hogy nyilatkozzon.

A párisi egyezmény tizenkét napon belül életbe lép.

(Páris, április 28.) A keleti jóvátételi egyezmény aláírásának szertartása 6 óra 15 perckor történt meg. A szertartás a külügyminisztérium órátermében folyt le. Az aláírást megelőzőleg a delegátusok teán voltak a francia külügyminiszternél.

Párisból jelentik: A keleti jóvátételi konferencia ma délután tartotta záróülését. Körányi Frigyes báró magyar delegátus esütörtökön tér vissza Budapestre. Az egyezmény valószínűleg május 10-én kerül a magyar képviselőház elé. Az egyezmény életbe léptetéséhez négy nagy, négy kishatalom és Magyarország ratifikálása szükséges. Hír szerint a csehek és jugoszlávok gyorsan végeznek a ratifikálással, Angliának és Franciaországnak már meg van a felhatalmazása a ratifikálásra és miután Olaszország, Belgium és Japán szintén gyorsan ratifikál, az egyezmény életbe léptetése 12 napon belül megtörténik.

Dobrescu kormányzó beadta lemondását.

Maniu miniszterelnök érvényt fog szerezni a lemondásnak. Mihalache és Madgearu Dobrescu ellen fordultak. — Szembesítik a kormányzót Tiberiu Vornic-kal.

Erdekes fordulat Tiberiu Vornic ügyében.

Bucurestiből jelentik: Egyes hírek szerint dr. Dobrescu Aurel erdélyi tartományi kormányzó a Tiberiu Vornic-féle ügygyel kapcsolatosan írásban benyújtotta lemondását Maniu Gyula miniszterelnöknek, amit a kormányelnök el is fogadott és kijelentette, hogy alkalmas időben nyilvánosságra fogja hozni a lemondó levél tartalmát. Ezzel szemben a Lupta kategorikusan megcáfolja a kormányzó lemondásáról szóló híreket.

Bucurestiből jelentik: Dobrescu lemondása körül a legellentétebb hírek kerültek forgalomba. A Lupta cáfolatával szemben az Adeverul ma délutáni kiadásában a következőket írja:

Maniu miniszterelnök péntek reggel óta birtokában van Dobrescu Aurel dr. tartományi kormányzó lemondásának. Valószínű, hogy a miniszterelnök ma, vagy holnap érvényt is szerez a lemondásnak. Dobrescu pénteken bemutatatta az összes birtokában levő iratokat, amelyek ártatlanságát bizonyítják. A kormány egyes tagjai azon a véleményen voltak, hogy egy alminiszteri rangban levő tartományigazgató lemondásához nem elegendő az, hogy egy letartóztatásban levő egyen-különböző vádakkal illesse. Dobrescu azonban úgy találta, hogy az adott helyzetben rendel-

kezésre kell, hogy bocsájtja méltóságát. Hogy ez megtörtént, abban nagy része volt Madgearu-nak és Mihalachenak, akik kategorikusan léptek fel vele szemben. Az Adeverul még arról is tud, hogy Moldovanu besszarábiai tartományi kormányzó is beadta lemondását, de egyelőre ezt nem hozzák nyilvánosságra.

Kolozsvári munkatársunk érdeklődött a tartományigazgatóságon az igazgató lemondásának híre felől, azonban ott nem tudtak semmi közelebbi felvilágosítást adni, mert a kormányzó eddig még nem érkezett vissza és részükre semmiféle intézkedést nem kiadott.

Bucurestiből jelentik: A Curentul szerint a csiki erdőpanama ügyében holnap lesz a legérdekesebb nap, amikor Foisoroanu vizsgálóbíró szembesíteni fogja Dobrescu erdélyi kormányzót Tiberiu Vornic-cel. A lap szerint Tiberiu Vornic ügyében érdekes fordulat állott be. A hatóságok megtalálták a volt sajtóattasé ama utlevélét, amellyel Bécsből hazaérkezett. Megállapítást nyert, hogy az utlevél egy követségi tanácsos tulajdona és most vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogy a panamaügyben milyen szerepe volt az utlevél tulajdonosának.

Bomba és revolver a horvátok védelmi eszköze.

A Macsek-per mai főtárgyalásán az egyik vádlott lázító manifesztumot akart felolvasni. — A terrorista vezér kihallgatása. — „Nem akarták felrobbantani a hódolók vonatát, csak ijesztés volt a detonáció”.

„Tekintetes rendkívüli törvényszék.”

(Be grad, április 28.) A Macsek-per főtárgyalásán ma folytatták a jegyzőkönyvek felolvasását is Bernadica fővádlott újabb kihallgatása alkalmával súlyos összetűzésre került sor közte és az ügyész közt. Hadzsija ügyvéd, a másodrendű vádlott kihallgatása következett ezután, akit azzal vádolnak, hogy ő volt a terrorista-csapatok fővezére.

Hadzsija a bíróságot így szólította meg: „Tekintetes rendkívüli törvényszék.” Hadzsija ugyancsak erősen támadta a zágrábi rendőrfőnököt, aki őt megkínozta volna. Az egyik vádlott ekkor lázító tartalmu manifesztumot akart felolvasni és ezért újabb eljárás indul ellene.

Utána folytatták Hadzsija kihallgatását. Az általános kérdésekre elmondotta, hogy büntetlennek érzi magát. Memorandumszerűen olvassa fel véleményét a horvát parasztpárt programjáról, amelynek céljaként a pacifizmust jelölte meg.

Az elnök azt kérdezi, hogy a pacifizmus eszközeihez tartozik-e a bomba és a revolver is? Hadzsija azt mondja, hogy

a bomba és revolver, mint védelmi eszközök szükségesek.

Elmondotta, hogy a horvát mozgalom nem tömörült szervezetekbe, hanem inkább barát, összejövetelekből alakult ki. Az ifjuság úgy döntött, hogy

a vérontást mellőzi és ezért a Zágrábból Belgrádba induló hódolók vonatát sem akarták felrobbantani, csupán detonációval akarták megijeszteni a hódoló menetet.

hogy így juttassák kifejezésre tiltakozásukat a szerbek magatartása ellen. Súlyosan felpanaszolja vallomásaiban, hogy a rendőrségen rettentően bántalmazták, napokig nem adták neki enni és aludni sem hagyták, ellenben folytonosan kínózták és verték. Hadzsija kihallgatását kedden folytatják.

A Banca Nationala kormánybiztosát inzultálták.

Kinos incidens Bucurestiben, a pénzügyminisztérium előtt.

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután kinos incidens játszódott le Bucurestiben. Romanescu pénzügyminisztériumi tanácsost, a minisztérium külkereskedelmi osztályának vezetőjét, a Banca Nationala kormánybiztosát, a pénzügyminisztériumi palota közelében megállásra szólította fel egy katonai őrség.

A tanácsos ellenztek, amire heves le-

net játszódott le közte és az őrség vezetője, egy őrnagy között, aki végül is letartóztatta, sőt inzultálta is Romanescut,

akit később Calatorescu ezredes intézkedésére szabadonengedtek. A tanácsos nyomban megtette a feljelentést hivatalos hatalommal való visszaélés címén.

Az aradi Kereskedelmi Testület viharos ülése

Éles támadás a vezetőség ellen a kihitelezési csoportok miatt. — Izgalmas szócata után a közgyűlés 45 szavazattal 19 ellenében elfogadja az elnöki jelentést. — Domán elnök: „A „Consum“ tisztán magánvállalkozás.” — Deutsch Andor, Pacuraru Brutus, Moskovitz Izidor és Adler Andor felszólalása.

Bizottságot alakítanak, mely az érdekellentéteket összeegyezteti.

(Arad, április 28.) Az aradi Kereskedelmi Testület — mint azt jeleztük — vasárnap, délután 11 órákor tartotta meg rendes évi közgyűlését. A Kereskedelmi és Iparkamara zsúfolásig megtelt érdekeltekkel. A közgyűlés izgalmas atmoszférában indult és a megjelent kereskedők egy csoportja heves kifakadásokkal támadta a vezetőséget a testület kezdeményezésére megalakult kihitelezési csoportok miatt. Az egész közgyűlés alapmotívumát ez az égető probléma képezte, de végeredményben nem vezetett pozitív eredményre, mint hogy a probléma magva a mai gazdasági krízisben borsózza gyökerét és így egyik félnek sem sikerült megtalálni az utat, amely a megoldásra vezet.

A Kereskedelmi Testület fekete éve.

Domán Sándor elnök pontosan 11 órákor nyitotta meg az ülést. Beszámolt a testület múlt évi működéséről. Örömmel állapította meg, hogy több mint száz új tag kérte felvételét. Az üzletbérlet leszállítását célzó akcióval a testület több esetben eredményt ért el.

— A kereskedők súlyos sérelmei azonban megmaradtak — mondta az elnök.

Az adóleszállítást akciónak nem volt eredménye. Most is 4000 aradi kereskedő felbőszítette meg adókövetését.

A hiba nem a helyi hatóságoknál keresendő, hanem az adótörvényben és annak végrehajtásában.

Ez az állapot addig fog tartani, míg a kormány a kereskedelem rovátkáját megállapítja majd, hogy nincs tovább...

Ekkor azonban már hiábavaló lesz minden jóakarát. Bizunk abban, hogy a kormány csökkenteni fogja a felemelt adóterheket. A Kereskedelmi Testület, amely a kereskedők érdekeit képviseli, tovább fog küzdeni az adópraxis ellen a törvényes keretek betartásával.

A jelentés végén Domán Sándor elnök megállapítja, hogy a közgyűlés összehívása szabályszerűen történt. A jegyzőkönyv vezetésére fölkéri dr. Szöllösi Zsigmondot, hitelesítésére pedig Keppich Zsigmond és Müller Viktor aradi kereskedőket.

Ezután a testület titkára, dr. Szöllösi Zsigmond terjeszti elő évi jelentését. Rámutat az üzletbérletleszállítás körül elért eredményekre. Kritikát gyakorol a kényszeregyezségi törvény felett, amely sohasem volt olyan anakronizmus, mint éppen gazdasági krízis idején. Bejelenti, hogy néhai Szabó Albert alapítványából 10 ezer lejt osztottak ki négy tömegrejutott aradi kereskedő között.

Kitör a vihar

Az elnök kéri a megjelenteket, hogy fogadják el a vezetőség jelentéseit.

Kovács Kálmán textilkereskedő emelkedik szólásra. Ezzel kezdi beszédét:

— A Kereskedelmi Testület numerus clausus honosított meg az aradi kereskedők között.

Domán elnök félbeszakítja a felszólalót: — Most ne erről tessenek beszélni, hanem a jelentésekről.

Kovács Kálmán: Ez arra is vonatkozik. (Taps a baloldalon.)

Kovács folytatja:

— Ennek a testületnek az lenne a hivatása, hogy az aradi kereskedők összességét szolgálja és ige az a helyzet, hogy 20—30 aradi kereskedő a testület éliséje alatt elvonja a vevőközöniséget a többségtől.

A Kereskedelmi Testület vezetősége olyan intézményt támogat, amely alássa az aradi kereskedők egzisztenciáját.

A kihitelezési csoport áldásos, de csak akkor, ha a kereskedők többségének nem okoz kárt. A testületnek az a kötelessége, hogy megvé-

delmezze az aradi kereskedőket a tisztességtelen konkurenciától.

Kimondom nyíltan, hogy nem lehet bizalmunk egy olyan vezetőséghez, mely nem a kereskedők összességének érdekeit szolgálja. Nem vesszük tudomásul a jelentéseket mindaddig, míg a vezetőség be nem számol arról, hogyan ejtette el a kereskedők érdekeit.

A teremben óriási zaj támadt erre a beszédre. Egyesek tapsolják a szónokot. A jobboldalon helyet foglalók viszont felugrálnak és felháborodottan tiltakoznak a tiltások magatartása ellen.

Domán Sándor elnök csak nehezen állítja helyre a rendet. Szavazásra teszi föl a kérdést: elfogadja-e a közgyűlés az indítványt, vagy napirendre tűzi a „Consum“ kihitelezési r.-t. ügyének tárgyalását?

Schutz J. posztónagykereskedő névszerű szavazást kér. Az elnök eleget tesz a kérésnek. Pacuraru Brutus elnöklété alatt Klein Sándor és Schutz J. jegyzik a szavazatokat.

A szavazás eredményeképpen 45-en elfogadják a vezetőség évi jelentését és csak 19-en szavaztak ellene.

Szöllösi Zsigmond dr. ezután előterjeszti a zárszámadást és az új költségvetést. Az elnök kéri a felmentvényt. A közgyűlés megadja.

Domán Sándor elnök a Consumról.

Az elnök ezután a kihitelezési csoportokról ügyében ismerteti a tényállást.

— A Kereskedelmi Testület jó szándéka nem vonható kétségbe — mondja elnök. — A testület csak iniciált, de teljesen megtartotta semlegességét.

Amikor az eszmét felvetettük, azt a megjelent kereskedők elvetették. A Consum tisztára magánvállalkozás. A testület éppen a kereskedők összessége érdekében csupán azt kötötte ki, hogy csak testületi tag lehessen tagja.

A vita.

Schutz J. az első felszólaló az ellenzéki csoport részéről. Szerinte a csoport klikkrendszerre szervezkedett, holott jobb lett volna az egységesség.

Összeomlott az aradmegyei erdőpanama vádja

Csak kisebb facsoportokat vágtak ki Kisjenő környékén. — Nem történt visszaélés az állami erdők kezelése körül. — Piso János erdőszeti vezérfelügyelő nyilatkozata.

(Arad, április 28.) Általános felülnést kellett Aradon az Ordinea című bucaresti-i lap cikke — amelyről az Aradi Közlöny beszámolt — és amely a csiki erdőpanamával kapcsolatosan aradmegyei panamákra hívta fel a hatóságok figyelmét. A lap állítása szerint

József főherceg és gróf Wenckheim aradmegyei erdősegeinek kisajátításánál is nagyarányu visszaélések voltak,

amelyeknek ügyében a nagyvezérkar is vizsgálatot folytatott le, miután olyan erdőket is kiirtottak, — főképen Kisjenő környékén — amelyeket a vezérkar stratégiai pontoknak nyilvánított.

A feltűnéstkelő cikk ügyében az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott Piso János erdőszeti vezérfelügyelővel, aki a következőket jelentette ki:

— Az Aradi Közlöny már régebben is foglalkozott ezzel az ügyvel, amelyet az Ordinea most szenzációvá fújt fel. Szó sincsen arról, hogy erdősegeket irtottak volna ki, vagy pedig visszaélések történtek volna az erdősegek körül. Az erdőgazgatóság bármikor be tudja igazolni, hogy

semmiféle visszaélés az állami erdők kezelése körül nem történt.

Igy van ez jól.
Lefekvés előtt Aspirin-tabletták biztosan megszüntetik a fájdalmakat. Azonban valódi

Aspirin tabletták

legyenek, az eredeti "Bayer"

csomagolásban "Bayer"-keresztrel. Minden pótszert erélyesen utasítsunk vissza, mert csak így várhatunk a tablettáktól biztos hatást.

ASPIRIN egyedülálló a világon!

na az egységesség. Sok yevő van, aki minden csoportnál igénybe veszi a hitelt. Hitelegyletet kellett volna alakítani. Reiner Gyula hozzászólása után Deutsch Andor alelnök emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy az egység megbomlása csak a tagok indolenciájának a következménye. A kereskedőnek hivatása, hogy állja a versenyt. Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár egyeztetni akarja az ellentétes felfogásokat. Moskovitz Izidor javasolja, hogy a vezetőség hozza össze a három kihitelezési csoportot.

A megjelentek általános óhajára Adler Andor emelkedik szólásra. Megállapítja, hogy ma az a helyzet, hogy a kereskedők többsége kárt szenved a kihitelezési csoportok révén. Terjesszenek elő javaslatot, melyen módon segíthetne ezen a Testület.

Az a véleménye, hogy az új alakulatoknak nagyon kell vigyázni, mert a kihitelezés egészségtelen versenyre vezet.

Javasolja, hogy alakítsanak bizottságot, amely ez ügyben összeköttetésbe lépne a testület vezetőségével. A fontos azonban az összetartás.

Adler Andor felszólalását az egész közgyűlés melep tapsal honorálja. Javaslátát egyhanguan elfogadják.

Domán Sándor elnök zárószavai után a viharos ülés véget ért.

Összeomlott az aradmegyei erdőpanama vádja

Csak kisebb facsoportokat vágtak ki Kisjenő környékén. — Nem történt visszaélés az állami erdők kezelése körül. — Piso János erdőszeti vezérfelügyelő nyilatkozata.

(Arad, április 28.) Általános felülnést kellett Aradon az Ordinea című bucaresti-i lap cikke — amelyről az Aradi Közlöny beszámolt — és amely a csiki erdőpanamával kapcsolatosan aradmegyei panamákra hívta fel a hatóságok figyelmét. A lap állítása szerint

József főherceg és gróf Wenckheim aradmegyei erdősegeinek kisajátításánál is nagyarányu visszaélések voltak,

amelyeknek ügyében a nagyvezérkar is vizsgálatot folytatott le, miután olyan erdőket is kiirtottak, — főképen Kisjenő környékén — amelyeket a vezérkar stratégiai pontoknak nyilvánított.

A feltűnéstkelő cikk ügyében az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott Piso János erdőszeti vezérfelügyelővel, aki a következőket jelentette ki:

— Az Aradi Közlöny már régebben is foglalkozott ezzel az ügyvel, amelyet az Ordinea most szenzációvá fújt fel. Szó sincsen arról, hogy erdősegeket irtottak volna ki, vagy pedig visszaélések történtek volna az erdősegek körül. Az erdőgazgatóság bármikor be tudja igazolni, hogy

semmiféle visszaélés az állami erdők kezelése körül nem történt.

Néhány héttel ezelőtt a földmivelségi miniszterium rendeletére egy vezérfelügyelő érkezett Aradmegyébe, aki egyes, kisebb-nagyobb facsoportok, úgynevezett remizek levágása kérdésében folytatott le vizsgálatot. Ezen remizek tulajdonképpen nem is tartoznak az erdőgazgatóság hatáskörébe. A facsoportok a vadak menedékhelyei voltak és olyan területeken állottak, amelyeket a földosztás során kiosztottak. A vizsgálat azt óhajtotta kideríteni, hogy kik irtották ki a facsoportokat és mi történt a fával. Az eredményről a miniszteriumnak tett a kiküldött vezérfelügyelő jelentést. Az egész ügy azonban semmi összefüggésben nem áll a csiki ügyvel, vagy a Teriu Vornic ügyével. A katonai vizsgálatról nem tudok, miután azt nem közölték velünk.

Piso vezérfelügyelőnek ebből a nyilatkozatából kiviláglik, hogy a bucaresti-i lap elvetette a súlykot, amikor nagyarányu aradmegyei erdőpanamáról számolt be. Információnk szerint a katonai vizsgálat megállapította, hogy egyes stratégiai pontoknak nyilvánított facsoportokat kivágtak és gondoskodás történt arról, hogy ezen helyeket újra beültessék.

Mária királyné, a régenstanács és a kormány több tagja a costesti-i katasztrófa színhelyén.

Jótekonysági akció az aradi társadalom bevonásával.

Kétszáz ezer lejt raboltak el a tűzhalált halt costesti-i lelkesztől.

(Arad, április 28.) Tegnap délelőtt ismétlést tartottak az aradi görög keleti katedrálisban a costesti-i tűzkatasztrófa áldozatainak lelki üdvéért. A misét Comsa Gergely püspök pontifikálta. A püspök különben most

nagyrányu akciót kezdeményez a szerencsétlenség áldozatai hátramaradtjainak felségélyezésére.

Az akció Marsieu Iustin dr. megyei prefektus hazaérkezése után kezdődik meg és bevonják az összes aradi nőegyleteket s más jótekonysági egyesületeket. A felségélyezés hozzájárulásához szükséges összeget gyűjtés, valamint előadások és estélyek rendezése útján igyekeznek majd a rendezőség megszerezni. Az akció élén Comsa Gergely dr. püspök és Marsieu Iustin dr. megyei prefektus fognak állni, de bekapcsolódnak az összes aradi hatóságok és társadalmi előkelőségek is.

Bucurestiből jelentik: Jövő vasárnap a costesti-i tűzkatasztrófa színhelyén gyászis-

tentiszteletet fognak tartani, amelyen megjelenik a régenstanács, Mária özvegy királyné és a kormány számos tagja is. A magas vendégek meglátogatják az elhunytak hozzátartozóit is. Valószínűleg a patriarka polgári érdemrendet adományoz azoknak, akik a mentési munkálatoknál kitüntették magukat.

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a pitești-i ügyészségen megjelent a costesti-i tűzkatasztrófa egyik áldozatának: Visinescu lelkesznek felesége és előadta, hogy férje pénztárcájában a tragédia idején 200.000 lej volt. Amidőn holttestét kiint agnoszkálták, már csak 6000 lej volt nála és csodálatosan a pénztárca sértetlen maradt.

Adatát igazolja egy Dragomir nevezetű őrmester, aki személyesen adta át a pénzt a lelkesznek. Tekintettel arra, hogy a hullarablás kétségtelen esete forog fenn, a rendőrség erélyes nyomozást vezetett be.

Az erdélyi magyar színház erkölcsi válsága.

Egyes színigazgatók eljátszották a magyar színház hitelt. — Szentimrei Jenő cikke egy budapesti lapban.

Legutóbbi lapszámunkban „A színház esődjé” címmel vezércikket írtunk, amelyben a színház erkölcsi válságával indokoltuk meg azt, hogy a színház főleg Aradon, de Erdélyben is lejtőre jutott. Vezércikkünkkel egyidejűleg a budapesti Magyar Hírlapban Szentimrei Jenő cluji író tollából erdélyi levél jelent meg, amely szintén az itteni színház sulyos viszonyaival foglalkozik és okfejtésében Szentimrei általában ugyanazokat a megállapításokat teszi, mint amiket vasárnapi vezércikkünkben már leszögeztünk. Nem tartjuk érdektelennek Szentimrei cikkéből néhány szemelvényt közreadni:

A világválság csak kisebb mértékben oka és felidézje az erdélyi magyar színház válságának. Valami, egészen minimális igény van a mi közönségünknek. Csak annyi, hogy azért ne vegyék őt egészen pakira. Hogy ne jelenjen vissza az elnézésével, hogy a színészek mégis némi szereptudással s a rivalda deszkáinak valamelyes tiszteletével jelenjenek meg előtte, mikor ő áhitatot, elmélyedést, illuziót keres.

A közönség támogatásával szemben az eljenzolgáltatás a legtöbb esetben rut visszafordítás volt. A színigazgatók lezüllesztett nivóval, szezonközben elsörendű erők szelnek eresztésével és harmadrendűek beállításával, rendezési hanyagságokkal, összetanulatlan előadásokkal mutatták magukat teljes mértékben érdemteleneknek a közönség előlegezett vak bizalmára. Ez a közönség a magyar színházsnak adott előleget, ezek a direktorok tehát nem a maguk, hanem a magyar színház hiteltelét játszották el olyan szomorú mértékben, hogy ma már a leglelkesebbek is alig merik megpendíteni társadalmi akciók kezdeményezését a színház érdekében.

És így volt ez az erdélyi területen működő színigazgatók legtoábbjével. A magyarságonkonjunktúra egyenesen korrumpálta a pénzsóvárabbakat közülük. És hiábavaló volt eleinte a magyar színészegyesület minden védekező mozdulata, sőt a kultuszminiszteriumnak is nem egy üdvös rendelkezése, az önzés és haszonlesés nagyon szomorú perspektívák elé állította az egész erdélyi magyar színházat. Évente, miután a működési engedélyeket évről-évre adja ki a miniszterium, ádáz kulisszámögötti harcok dultak magyar színigazgatók között Bucurestiben a jobb kerületekért. És e harcok során olyan eszközöktől sem riadtak vissza egyesek, hogy nemcsak a magyar kö-

zönség szemében, de a román intező körök szemében is mélyen aláesüllesztették a magyar színház erkölcsi színvonalát. Olyan direktorok hirdették közöttünk magukról, hogy ők a „magyar szó apostolai”, akik Bucurestiben a denunciaciótól sem riadtak vissza s akik a nekik nem tetsző színészeket szigorú rancával és kitoloncolással fenyegették. Botrányt-botrányra halmoztak előbbi állomáshelyükön, hogy a következőn félelem és gáncs-

Két butyini járásbíró becsületsértési pere.

Berdán György okirathamisítónak és irredentának nevezte Erdős Mátyás dr. vezető-járásbíró. — A mai tárgyaláson Berdán kimagyarázni igyekezett a sértő szavakat. — Felvonulnak a tanúk. — Elhalasztották a tárgyalást.

(Arad, április 28.) Érdekes becsületsértési per foglalkoztatta ma az aradi törvényszék Costa-tanácsát. A vádiottak padján Berdán György volt buteni-i járásbíró helyett, aki jelenleg a községben mint ügyvéd funkcionál. Berdán György sulyos vádakkal illette a község vezető járásbíráját, dr. Erdős Mátyást. 1929. szeptemberében Berdán nyílt tárgyaláson

azt állította a vezető járásbíróról, hogy okmányhamisító és irredenta.

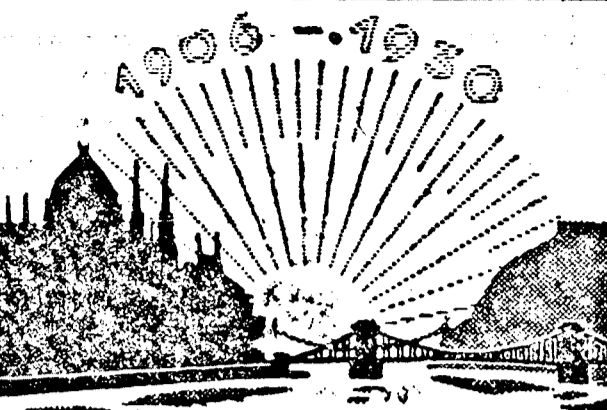
Amikor Erdős megtette a bűnvádi feljelentést Berdán ellen, még azzal is megfenyegette, hogy

végez vele, ha feljelentését vissza nem vonja.

Berdán György védelmét dr. Gherman Dante látta el. A volt járásbíró a mai főtárgyaláson azzal védekezett, hogy

az „okirathamisító” kitélt nem Erdős Mátyás dr. vezető járásbíróra értette.

Csupán annyit állapított meg, hogy az egyik idézésen, amely nevére és szeptember harmadiki dátumra volt eredetileg kiállítva, ja-

Jubiláris
Budapesti Nemzetközi Vásár
május 3-12.

A magyar ipar ünneplő bemutatója. — Nemzeti pavilonok a külföldi ipar számára. — Vízummentes határátelérés. — 25-50% utazási kedvezmény.

Felvilágosítás és vásárgazdálkodó kapható:

Budapest: a Vásárhelyen, V. Alkotmány-u. 8. Aradon: a Camera di Comert si Industrie-nél, a SARDEV Agenturájánál; a Dacia menetjegyirodánál Bul. Reg. Maria 10. és Cie Int. de Wagons Itala aradi fiókjánál, Bulev. Regina Maria (Octogon) Ezenkívül Nagyrománia összes nagyobb városában, ahol e két utazási iroda fiókja, vagy a vásár közvetlen tb. képviselője működik.

nélküli kulturbajvivóként egyenesen kikövetel-jék a közönségtől a „magyar szónak” kijáró támogatást.

Egészen természetes, hogy az ilyen igazgatók társulatainak belső fegyelme egyenlő volt a semmivel. Hogy szereptanulásról, próbákön való rendes megjelenésről s a közönséggel szemben megkívánt köteleis tisztelet-ről a színészek is unós-untalan, sőt rendszeresen megelégedtek. Azt hiszem, mindebből eléggé kiviláglik, hogy nálunk — fájdalom — nem annyira a színház művésze, mint inkább erkölcsi válságról van szó.

vitást talált. Ő csupán az idézésről állapította meg, hogy az hamis.

Az Erdős dr.-ra alkalmazott „irredenta” jelzőt Berdán azzal igyekezett kimagyarázni, hogy ő csupán annyit mondott, hogy a vezető járásbíró Szent István napkor Budapesten járt és fenn volt a magyar minisztériumban. Amikor ez a vád a tárgyaláson elhangzott, dr. Erdős Mátyás őt is megsértette, amennyiben szemtelen, semmirekellő, gazembernek titulálta.

A sértett vezető járásbíró sorban igazolta a bíróság előtt a vádiratban foglaltakat, de egyben kijelentette, hogy nem kéri Berdán megbüntetését, mert nem haragszik rá.

Ezután a tanúk kihallgatására került sor. A törvényszék kihallgatta dr. Grozda Aurel, dr. Muntean Aurel buteni-i ügyvédekét, valamint Jura Mitru, Jura Marita, Brinda János, Triff Margit, Erdős Mátyásné, dr. Feller Ignác és dr. Voric József buteni-i lakosokat, akik egybehangzóan vallották, hogy Berdán okirathamisítással vádolta a vezető járásbíró, továbbá, hogy becsületsértő kitételekkel illette.

Dr. Gherman Dante védő több tanu kihallgatását kérte a védelem részéről, mire a bíróság a tárgyalást május 19-ére napolta el.

A bécsi Zwieback-cég kényszeregyezséget kért

Bécsből jelentik: Az osztrák főváros kereskedelmi világát egy újabb hatalmas világcég ingadozása tartja izgalomban. A Ludwig Zwieback und Brüder Kaertnerstrassei hatalmas áruháza ingadozásáról van szó, amely nemzetközi vonatkozásokban egyike Európa legnagyobb vállalkozásainak.

A híradások szerint a Zwieback-cég fizetési zavarokkal küzd. A hatalmas vállalatnak 5 és fél millió schilling passzívájával szemben csupán 1 és fél millió aktiva áll. A Zwieback-cég már be is jelentette fizetéseképtelenségét hitelezőinek és egy 35 százalékos kvótát ajánlott fel.

Ha Budapestre utazik!

Feltétlen látogasson el

FÖLDVÁRY IMRE

fióküzletébe

Rákóczi-ut 7.

Pannonia-szálló mellett,

hol

a Nemzetközi Vásár tartama alatt

pengőért 12 pengőért

kapja a legfinomabb pouplin és oxford anyagokból készült

INGEKET.

Véres botrány a temesvári rendőrségen

Egy komiszár hallatlan módon megkinozta az „Atlantica” hajózási vállalat előállított vezetőjét. — Boneu Vazul felfüggesztette állásától a brutális rendőrtisztet és két detektívjét. — Weinberger igazgató családja bűnvádi eljárást indított Ramneantu komiszár ellen.

(Timisoara, április 28.) A timisoarai rendőrség már hetek óta vizsgálatot folytat a hajóstársaságok ellen, mert állítólag hamis okmányok alapján szereztek utlevelet kivándorlók számára. Egy Ramneantu Marin nevű rendőrkomiszár maga elé idézte Weinberger Izákot, az „Atlantica” hajózási vállalat vezetőjét és miután nem akart a komiszárnak töredelmesen vallani, orrát, száját ököllel ütötte, fejét megrugdosta és hozzávágta az íróasztalhoz.

Ramneantu ezután a pamlágra dobta Weinbergert, bottal verette a talpát és egész alsó testét. A hajózási vállalat vezetője a gyötörések közben többször összeesett és szivgörcsöt kapott.

A kínzások után egy ügyvéd 100 ezer lej követelt a meggyötört embertől, hogy megmentse. Negyvenezer lejtben állapodtak meg.

Weinbergert csak nehezen sikerült kiszabadítani a komiszár kezei közül. Most a Bánát-szanatóriumban fekszik bedagadt, véraláfutásos szemmel, összeroncsolt tagokkal.

Ma délután 5 órakor

Boneu Vazul, aki most a távollévő Bocu kormányzót helyettesíti, felfüggesztette állásától Ramneantu Marin subkomiszárt, Nicola Illés és Bratoiu Miklós detektíveket.

Egyben távirati jelentést tett Vaida belügyminiszternek. Megbizta továbbá Stupariu Károlyt, a belügyi szolgálat hivatali főnökét, hogy indítson fegyelmi vizsgálatot a három felfüggesztett tisztviselő ellen. Ezzel egyidejűleg azonban büntető eljárás is folyik ellenük, mert Weinberger hozzátartozói az ügyészségen hivatalos hatalommal való visszaélés, súlyos testi sértés címén feljelentést tettek a három rendőrségi tisztviselő ellen.

mi és társa (16). Feketeszem éjszakája (8). Hajnalban, délben, este (3). Muzd rá cigány (20). Egy kettő, három (3). Tizemvolcsevsek (3). Katicza (12). Sisters (6). Juliusi éjszaka (1). Takács Alice (3). Aranyszörli bárány (2).

Szendrey Mihály színházigazgató végül annak megállapítására kér fel bennünket, hogy egyes és különösen Temesvárról elterjedt hírekkel szemben az aradi színházról még nem szüntette meg működését és az ő igazgatása alatt állandó szeszont tart Aradon. A múlt hét péntekjén borult csak sötétség a színházra, amikor is a közönség érdeklődése miatt el kellett maradnia az előadásnak.

* A színház heti műsora. Kedd: Nem élhetek muzsikaszó nélkül (Móricz-vígjátékújdonság, B. bérlet.) Szerda: Román előadás. Csütörtök délelőtt 11 órakor: Akácvirág (matiné-operett, 10, 15, 20, 30, 40 lejes helyarákkal.) Délután 3 és fél órakor: Sisters (operett, félhelyarákkal.) Este: Nem élhetek muzsikaszó nélkül (vígjátékújdonság, C. bérlet.) Péntek: A kis cukrászlány (operettújdonság, A. bérlet.)

* Bethlen Margit grófnő filmje. Budapestről jelentik: Bethlen Margit grófnő, a kiváló író nő feldolgozta filmre egyik novelláskötetét. A film címe „A szerelem örökké él” és a novella kötetből három novellát vitt filmre a grófnő, amely a vásznon teljesen újszerűen fog hatni. A filmen elsőrendű magyar művészek, közöttük Hegedűs Gyula, Sugár Károly, Mya Hold, Sümegi László és még több kiváló színész szerepel. A filmet gróf Zichy Géza Lipót rendezte és a képet az UFA szerdán mutatja be.

* Az aradi színházi iroda hírei. Nem élhetek muzsikaszó nélkül a címe annak a nagyszerű Móricz-vígjátéknak, melynek ma este lesz a premierje az aradi színházban. Móricz Zsigmond nagyszerű zsánerképet alkot a múlt század nyolcvanas éveiből, amikor vig mulatozásban, duhajkodásban rejlett az igazi szótakozás. Töröl metszett magyaros munka ez, csupa derű, napugár mosolyog belőle. A főszerepeket Csengery Ica, Fekete Irén,

VIZUMOT Sándor Ferenc

Arad legrégebbi vizumirodája a legelőnyösebben intéz.

L. Kiss Mariska, E. Károly Klári, Homokay, Kassay, Gyöző, Joanovits, stb. látszák. A színház egyébként leszállította helyárait és már a mai naptól kezdve a következő helyárait vannak életben: nagypáholy 480, földszinti páholy 350 lej, elsőemeleti páholy 270 lej, másodemeleti páholy 180 lej, szölye 0-5 sorig 90 lej, támlásszék 60 lej, zártszék 50 lej, II. emelet I. sor 50 lej, II. és III. sor 34. IV. és V. sor 25. III. emelet I. sor 25 lej, a többi sor 16 lej, karzat 12 lej.

Fülöp René Miller Aradon.

(Arad, április 28.) Tegnap Aradon tartózkodott Fülöp René Miller, az ismert német író, akinek könyvei ma százezerszámmal forognak a könyvpiacokon és aki — mint ismeretes — Temesvárról indult el a karrier felé. Ma már világhíresség az egykori temesvári újságíró, aki legtöbbször Bécsben tartózkodik. Fülöp René Miller aradi rokonait, PISO János erdészei vezérfelügyelőt és családját jött meglátogatni Aradra. Az Aradi Közlöny munkatársának sikerült rövid beszélgetést folytatni a világhírű íróval, aki a következőket mondotta el:

— Aradi látogatásom tulajdonképpen bucsulátogatás, mert május 2-án indulok az „Európa” nevű gőzzel Amerika felé. Azért jöttem, hogy elbucuszam aradi rokonaimtól, miután amerikai tartózkodásom hosszasan ígérkezik.

— Az amerikai látogatás célja? — Felolvasásokat tartok. — hangzott a válasz. — Abból az alkalomból, hogy a „Macht und Geheimnisse der Jesuiten” (A jezsuiták hatalma és titkai) című könyvem angol nyelven 300.000 példányban Amerikában megjelent, a newyorki, philadelphiai, chicagói, losangelesi és más egyetemek meghívták, tartsak felolvasásokat. Azért jöttem most, hogy elbucuszam aradi rokonaimtól, mielőtt elutaznék.

A „Rasputin der heilige Teufel” és más világhírű munkák szerzője teljesen elvonult a nyilvánosság elől rövid aradi látogatása alatt és ma reggel visszautazott Bécsbe, hogy megtegye utazási előkészületeit.

A „Toldi” új vezetősége.

Tragikus véget ért a sportklub diszelnöke és elnöke is. — A „Toldi” tisztújító közgyűlése.

(Arad, április 27.) Ma tartotta az aradi „Toldi” Athletikai Klub a 26-ik évi rendes közgyűlést. A közgyűlést Bodnár József elnök nyitotta meg. Beszéde során kegyeletes szavakkal parentálta el Babescu Viktor diszelnököt és Füzessy Károly elnököt, akik tragikus módon váltak meg az élettől. Bodnár után Glück László ügyvezető elnök emelkedett szófásra, aki ismertette az egyesület sportbelli tevékenységét és a gazdasági jelentést is megtette. A közgyűlés a következő új tisztikart választotta az 1930. évre.

Diszelnökök: Dr. Balogh Endre, Kohn József, Maltó Emil, dr. Moga Romulus, Németh István, Reich Antal, Robitsek József, dr. Székely Lajos, Trinks Rézso, Zima Tibor. **Elnökök:** Bodnár József. **Társelnökök:** Stern Péter. **Ügyvezető elnök:** Glück László. **Altelnökök:** Antalffy Kristóf, Czeller Jenő, Csobód Jenő, Hőnig István, Mandl Dezső, Mittermayer Ödön, Olariu Péter, Papp József és Stern Pál. **Főtárhár:** Franz Lajos. **Tárhár:** Giorogariu Titusz. **Jegyző:** Engel László. **Pénztáros:** Buzás József. **Ellenőrök:** Kertész Sándor, Marinkás József. **Számvizsgáló bizottság:** Elnök: Apponyi Károly. **Tagok:** Bratescu Zeno, Stoicu Constantin. **Művezetők:** Maigart Imre, Medve István, Engel László, Buzás József, Petrilla János, Velcs Emil, Tóth István I. **Szertárosok:** Petrányi István, Bartos József. **Orvosok:** Dr. Biksz Mór, dr. Eckstein Béla, dr. Németh László és dr. Pécsi Zoltán. **Ügyész:** Dr. Kilényi Albert. A vezetőségen kívül még egy 30 tagú választmányt választott a közgyűlés.

Irodalom és művészet

Lemondott

a színház kormánybiztosa.

Popa Constantin kulturánácsos a közönség részvétele miatt nem látja biztosítottnak a színház rezsijének fedezését. — Szendrey színházigazgató mérlege a szezon ujdonságairól.

(Arad, április 28.) Az aradi közönség részvétele, a teljesen üres nézőterek és a reménytelennek látszó állapotok most érdekes lépésre késztették Popa Constantin városi kulturánácsost, akit mint ismeretes, Isac Emil színházi felügyelő az aradi színház kormánybiztosává nevezett ki. Popa Constantin ma bejelentette a város vezetőségének, hogy

nem vállalja tovább a megbízatást, miután nem látja biztosítottnak a színház rezsijének fedezését.

A lemondás oka az, hogy a vasárnapi előadásokon mindössze 11.000 lej bevétel volt, amely a világítás és más készülékek költségeit, valamint a társulat tagjainak gázsiját még megközelítőleg sem fedezte. A kulturánácsos holnap jelentést terjeszt fel Isac vezérfelügyelőnek, közölve, hogy nem látja biztosítottnak a színház tagjainak gázsiját sem a bevételekből és ezért a maga részéről azt indítványozza, hogy

a színházi előadásokat a közönség távolléte miatt szüntessék be.

Április végével egyébként az aradi színház az ezévi szezonjából már mintegy hat hónapot játszott le. Ez alkalomból Szendrey igazgató elkészítette az idény eddigi ujdonság-mérlegét, amely a következőképpen fest:

Szókik az asszony (22 előadás), Aggregény apa (4), Mit susog a fehér akác (17), Vakablak (3), A pók (4), Pista néni (3), Két lány az uccán (7), Földnélküly János (4), Volga bár (4), Diákszerelm (17), Bolygó zsidó (2), Tom-

Üzletem megszűntetem!

Árukészletemet rendkívül olcsón árusítom.

Sok oldalról megnyilvánult érdeklődésre közlöm, hogy a nagy kereslet dacára, még módomban áll teljes kelengyéket is, a főlem megszokott elsőrangú minőségben és kivitelben, eddig még nem létezett olcsó árakon kiszolgálni. Női és férfiféhrneműek, ág- és asztalneműek, törülközők, sebkendők, vásznak, sifonok, paplanok, pongyolák és pyjamák, szintén a legjobb minőségekben, rendkívül alkalmi olcsó árakon kerülnek eladásra.

Váhl Zoltán BUDAPEST, IV., Váci-ucca 25.

H I R E K.

— Időprognózis, Enyhe idő várható, nyugaton zivataros esőkkel.

— Aradi delegátusok a bucaresti-i liberális kongresszuson, Nagy előkészületek folynak az aradi liberálisok körében is a május 1-én megkezdődő bucaresti-i liberális kongresszusra. A liberális párt vezetősége ma ülést tartott, amelyen kijelölte azokat a delegátusokat, akik az aradi párt-szervezet nevében részt vesznek a kongresszuson. A vezetőség tagjai közül dr. Marcus Mihály elnök, dr. Ursu János alelnök, valamint dr. Iancu Ádám volt képviselő, Paulescu Miklós és dr. Hentiu György utaznak Bucarestbe. Az aradi delegátusok szerdán éjszaka utaznak el Aradról rajtuk kívül az egyes községek közül is indulnak kisebb-nagyobb delegációk, hogy a május 4-ikén tartandó népgyűlésen vegyenek részt.

— A május elsejei munkaszünet. Ma értesítés érkezett a belügyminisztériumból az aradi hatóságokhoz a május 1.-i munkaszünetre vonatkozólag. Ebben a belügyminisztérium annak a szükségességét hangsúlyozta, hogy a közüzemek és az élelmiszerüzemek zavartalanul működjenek a lakosság ellátása érdekében és ezért a villanygyárakban és más közszolgáltatási üzemekben, valamint pékműhelyekben május 1-én is dolgoznak.

— A costesti-i lelkész bibliájának egyik lapját közszemlére tette az Aradi Közlöny. Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa annak részletes helyszíni tudósításban számolt be a megrázó costesti-i tüzeket leírta részleteiről. Az Aradi Közlöny munkatársának sikerült megszereznie egy darabot abból a bibliából, amelyből Vasinescu lelkész a tűz kitérésekor felolvastott. A bibliarészen erősen látszik a perzselés, egyes részei azonban csodálatosképpen sértetlenek maradtak. Az Aradi Közlöny a Bloch papírkereskedő-cég kirakatában helyezte közszemlére az érdekes emléket, amelyet állandóan nagy tömeg néz meg. A hatalmas érdeklődésre való tekintettel a Bloch-cég az éjszaka folyamán is kivilágította kirakatját és a késő éjszakai órákban is az érdeklődők nagy tömege szemlélte meg az ereklyét.

— Hír Albrecht főherceg házassági tervéről. Budapestről jelentik: A bécsi Stunde szerint Albrecht főherceg házasságot tervez egy magasrangú állami főtisztviselő válójelben levő feleségével. Illetékes helyen a hírt megcáfolták.

— A zsilvölgyi kormánybiztos elindult Lupénybe, Bucarestből jelentik: Már régebben elterjedt annak a híre, hogy a kormány dr. Tigareanu Livius, volt temesi prefektust, zsilvölgyi kormánybiztossá nevezte ki. Tigareanu ma megkapta kinevezési okiratát és még az este utnak indult a lupényi bányavidékekre.

— Politika: rendőrség a tüntetések elfojtására. Bucarestből jelentik: A Lupta értesülése szerint a jövőben a politikai manifesztációk alkalmával nem veszik igénybe a katonai karhatalmat. A kormány elhatározta, hogy külön rendőrséget szervez ezen célokra és ha ez nem bizonyulna elegendőnek, úgy a belügyminisztérium rendelkezése alá tartozó csendőrséget veszi igénybe.

**Dramát sok ember írt,
De poloskát LOVAS egyedül írt**
Arad, Strada Oltuz (Illás-uca) 111.

— Az aradi Katholikus Kör évi közgyűlése. Az Aradi Katholikus Kör Lakatos Ottó dr. és Parocz Béla dr. elnökle mellett tegnap tartotta meg az évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen a vezetőség bejelentette a tagdíjaknak 20 lejről 30 lejre való felemelését. A kör mozgalmás életének múlt esztendejéről színes és eleven tükri jelentés olvastott fel dr. Czédly Károly. A pénztári jelentést, a vagyoni mérleget és a költségvetést pedig a kör tevékeny ügyvezető alelnöke ismertette a közgyűléssel. Megemlékezett a jelentés arról is, hogy a kört a város 13.000 lej fizetési terhelte meg és már csak ezért is szükséges a tagdíjak felemelése. Pazsity Bonaventura dr. rendfőnök összetartásra buzdította a kör tagjait, Lakatos Ottó dr. plébános pedig meleg szavakkal zárta be a közgyűlést.

Meghüléses betegségektől (nátha, rokkantság, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogat ANACOT pasztillát. — Egy flóra ára 37. Lel.

Ha költözködik!

Függöny, szőnyeg, ágytakarók stb. szükségletét.

STRASSER

divatruházában szerezzé be.

Tagja a CONSUM kereskedelmi r. t.-nek.

— Esküvő. Fényes esküvő színhelye volt f. hó 21-én a gurahonci ujonnan épült római kath. templom. Ekkor vezette oltárhoz Dekker Ödön, az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár vingai fiókjának főnöke Becker Kati-kát, Becker Jánosnak, a gróf Zelenski-éle erdőüzem vezetőjének bájos leányát. Násznapok voltak a völegény részéről Kneffel Béla, az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár ügyvezető igazgatója, a menyasszony részéről dr. Boros Béni földbirtokos. Az eskütést Kurcsics Gábor patényi plébános véggezte fényes szertartással, a gurahonci magyar dalárda közreműködésével.

— Jelentkezzenek az autótaxitulajdonosok. Aradváros szabályrendeletének 4-ik szakasza értelmében, amely az aradvárosi autótaxik ellenőrzésére vonatkozik, az aradi rendőrkvészura közlekedési osztálya ezúton hívja fel a város valamennyi autótaxi tulajdonosát, hogy 1930. május 12-én és 13-án reggel 8—12 óra között, a birtokukban lévő autótaxiakkal együtt jelentkezzenek a rendőrkvészura épületében, azon célból, hogy azokat felülvizsgálják. Mindazok, akik az ellenőrző szemlén nem jelennek meg, szigorú büntetésben részesülnek. Az aradi rendőrkvészura.

NYERSSELYEM (shantung)

minden színben, tiszta selyem és garantált mosó
Legdivatosabb nyári kosztüm és ruhaanyag

csak 275 lei

Szentgyörgyinél

Arad, Neuman-palota.

— Házasság. Weisz Hedda (Mezőberény), Fejner Mátyás (Arad), a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Hirdetmény. Az aradi Cercul de Recrutare ez uton figyelmezteti a körzetébe tartozó tiszteket, hogy az E. modellű karnetjeik láttamozásának határideje f. hó (április) 30-ikával lejár. A Cercul de Recrutare (a várban), jelentkezéseket elfogad naponta 10—12 és 15—18 óra között, kivéve szerda, szombat délutánjait és a vasárnapot. A karnetek láttamozása céljából történő jelentkezések feltétlenül kötelezők. Ez alkalommal egyidejűleg felülvizsgálják azt is, hogy a jelentkező tartalékos tisztek rendelkeznek-e, vagy nem megfelelő tábori felszereléssel. Stefanescu ezredes, a Cercul de Recrutare parancsnoka.

— Táviró-gyorsasági világrekord. Párisból jelentik: Új távirati sebességi világrekordot állítottak fel. Egy távirat kétszer futotta körül a földgolyót 2 óra 5 perc alatt.

— Halálozás. Özvegy Kolumbán Pálné, néhai Kolumbán Pál Acsev. főfelügyelő neje, hosszas betegség után, e hó 27-én Clujon elhunyt.

Egészségét ne tegye kockára! Ne kísérletezzék különböző tápszerekkel egészségének rovására, hanem használjon reggelire, uzsonnára OVOMALTINE-t.

— Egy Kodak-gépet sorsoltunk ki az Aradi Közlöny husvéti keresztretjvényének megjelöltjei között. Azt a nagyszabású érdeklődést, amely keresztretjvényrovatunkat hétről-hétre kísérte, kellemes meglepetéssel kívánjuk viszonzni. Karácsonykor is értékes nyereménytárgyakkal kedveskedtünk a helyesen megjelölt seregének és közöttük nagy feltűnést keltett a Bloch H. cég ajándéka, egy Kodak fényképező gép. Az Aradi Közlöny husvéti keresztretjvényének megjelöltjei között most ismét kisorsoltunk egy a Bloch H. cég által szállított Brownie-Kodak-gépet, amelyet a szerencsesezuttal Assael Elzának juttatott.

— Tízezer lejt kiloptak a zsebéből az adóhivatalban. Az Eichner Ákos tulajdonát képező „Textil Industrie“-cég tisztviselője, Schauer József, ma délelőtt megjelent a pénzügyigazgatóságon, ahol cége nevében 10.000 lej adót akart befizetni. Schauer a pénzügyigazgatóságon még egyszer átszámolta a pénzt, majd azt kabátja külső zsebébe tette. Amikor a pénz befizetésére került volna, Schauer a zsebébe nyúlt, azonban nem találta ott a 10.000 lejt. Ijedten kutatta át zsebeit, azonban eredménytelenül. A rendőrségen az esetet bejelentette Schauer. Elmondotta, hogy abban az időben, mikor ő akarta az adót befizetni, többen voltak ott, akik látták, hogy ő pénzt számol és a zsebébe teszi azt. Valószínű, hogy a teremben várakozók közül került ki a tettes.

— Akinek a szív működése rendetlen, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet. Szív szakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József víz súlyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletben kapható.

— Jöszivű emberek címére. Könnyes szemű nénlke járt ma a szerkesztőségünkben. Özv. Nagy Abrahámnak hívják, Azelőtt friss süteményeket hozott be nekünk, kifliket árult, nemrégiben elmaradt, most bus arccal bukkant ismét elő is sirt. Három fiából már csak egy van meg, az is Ujpesten. A fia nem jöhet haza, ő meg teljesen támasz nélkül nyomorog itthon és öreg napjainak egyetlen igaz vágya, hogy fiához költözhessen, aki régebben mogyorót árult az aradi éjszakában. Az Ujpestre való utazáshoz azonban pénz kell, ami sem neki, sem a fiának nincs és épen ezért ezúton fordul a jöszivű emberekhez, tegyék lehetővé, hogy felkereshesse egyetlen gyermekét Ujpesten. Mindennemű segélyt kiadóhivatagunk továbbít.

Köhögés, tüdőhurut

leghatásosabb ellenszere a dr. Földes-féle Pentusela sirup. — Készíti dr. Földes-gyógyszerár, Arad.

— Egy budapesti cég hetvenéves jubileuma. Erdemes, régi kalapos-cég ünnepli ebben az esztendőben fennállásának hetvenéves jubileumát: a Károly-körút és Dohány-uca sarkán levő Kozma-cég, amelyet 1860-ban alapított az Erzsébet-terem a mostani tulajdonos nagybánya. Abban az időben Budapest képe bizony egészen más volt mint ma, abban az időben tervezték az első lovasutat és a városban köcsöggalapos utrak sétálgattak krinolinós dámákkal. Az azóta eltelt hetven esztendőre csak Budapest világvárossá való fejlődése és megnagyarodása iparban, kereskedelemben is, amelyben az egyre nagyobbodó Kozma Lajos-cégnek is komoly érdemei vannak. A Kozma-cég az Erzsébet-terről átköltözött a mai helyen levő régi Huszár-házba és megmaradt ott akkor is, amikor 1913-ban a mai nagy palota épült fel ezen a helyen. Az üzlet bővülésével növekedett a cég jó híre, szakértelme, izrelése, megbízhatósága és ma, miután tulajdonosa urldivatcikkokkal bővítette ki üzletét, egyike Budapest legismertebb legelőkelőbb cégeinek. A nagy időt megért céget jubileuma alkalmából az ország minden részéből szeretettel köszöntik.

A SELECT Mozgó mai premierje az

Örök szerelem

John Barrymore és Camilla Horn-nal, a legszebb férfi és legszebb nővel a főszerepekben.

BÉCS LÁTJA LONDONT.

Szenzációs kísérlet a távolbalató készülékkel. — A londoni műsort láttam Bécsben. — Látogatás egy rádiólaboratóriumban.

Lipkovits László aradi fiatal ember jelenleg Bécsben rádiómérnöknek készül és egy rendkívül érdekes alkalomból küldi onnan nekünk az alábbi cikket.

(Bécs, 1930. április 28.) Bécsi tartózkodásom alatt megtudtam, hogy egy rádiógyár laboratóriumban a technika eddig még nem egész tökéletes vívmányával, a távolbalató készülékkel végeznek kísérleteket. Rögtön föl hívtam a gyár főmérnökét telefonon és arra hívatkoztam, hogy külföldi vagyok és minél hamarabb megérkezem a távolbalató készülék, kértem tehát, engedje megtekinteni a laboratóriumot. Az engedélyt megkaptam és tíz perc múlva már kopogtattam a laboratórium ajtaján.

Amint beléptem a laboratóriumba, különböző készülékek és műszerek közül kiválasztottam a csodakészülék: a távolbalató. Beszélgetés közben megtudtam, hogy este kísérletezni fognak a készülékkel. Megkértem a mérnököt, adjon engedélyt nekem is, hogy részt vegyek a kísérletezésnél. Megbeszéltük, hogy este fél 11-kor találkozunk a kávéházban. Én már 10-kor türelmetlenül vártam a számomra később érkező embert. Ahogy megérkezett, rögtön autóbárra ültünk és a laboratóriumhoz hajtottunk.

A laboratóriumban már két technikus sürgött-forgott, akik a szükséges dolgokat készítették elő a kísérletezéshez. Én is közelebb mentem a készülékhez és jobban szemügyre vettem. Megkértem a mérnököt, adjon egy kis fölvilágosítást a távolbalató működéséről. A mérnök készséggel adta meg a választ:

— A távolbalatási átvitel két hullámhosszon történik. Egyik hullámhosszon a képet közvetítik, amit a távolbalatókészülékkel veszünk föl, a másik hullámhosszon pedig a hangot közvetítik, amit egy rendes rádiókészülékkel fogunk. A készülék a fölvetett képet 20x25 cm. nagyságban adja vissza, de ezt a képet egy külön nagyító gép segítségével megnagyítani és ekkor életnagyságban láthatjuk a képet vászonra vetítve. Egy távolbalató készülék ára itt 65—75 dollár, míg a nagyító, illetőleg vetítő készülék ára 350—400 dollár.

A mérnök megnézte az óráját: háromnegyed 12 volt. A magyarázást félbeszakította, a szobát besötétítette és bekapcsolta a készüléket. A program megkezdődött. A londoni távolbalató stúdió műsorát vettük. Először a bemondó jelent meg. Mosolyogva üdvözölte a hallgatókat. Bejelentette, hogy a próbaközvetítéseket befejezték és a ma esti programmal megkezdődnek a rendes programmszerű napi közvetítések. A kép tökéletes volt. A hangok pontosan egyszerre lehetett hallani a szómozdulatával. A különböző mozgásokat tisztán lehetett látni. Majd megegyeszer megjelent a „konferencia” és bemondta, hogy Sir Edward Morvill a távolbalató egyik föltalálója fogja köszönteni a hallgatókat. Ezután még egy pár ének, szavaltat és zeneszám következett, majd ismét a bemondó jelent meg és elbucszott a hallgatók seregétől. A műsor 1 óra hosszat tartott (éjjel 12—1 közt.)

Kérdéseimre még a következőket tudtam meg a mérnöktől: — A távolbalató technikailag már közel áll a teljesen tökéleteshez és csak rövid idő kérdése, hogy több leadóhellyel építenek és ekkor a távolbalató is olyan nagymennyiségben kerül forgalomba, mint most a rádió.

Megköszöntem a mérnöknek a fölvilágosításokat és elbucsztam. Kint az utcán csunya, szeles, ködös és esős idő volt, alig láttam az utca tulsó oldalán sorakozó ácsokat. És megborzongatott az emberi zsenialitásnak az a hallatlan bravúrja, mely lehetővé tette számomra néhány perccel előbb, hogy Bécsből Londonba láthassak. A készülék lemezén tisztán látszott, mi történik 1300 km. távol egy kis londoni szobában...

Lipkovits László.

Bocu Sever holnap Aradra érkezik.

A kormányzó külföldi utjáról tér vissza hivatalába.

(Arad, március 28.) Ma Aradon járt Imbuzoianu kormányzósági kabinetfőnök, aki Bocu Sever bánati kormányzó mellett teljesít szolgálatot. A kabinetfőnök a városházát kereste fel és hosszas megbeszélést folytatott Luta Corneli dr. intermár bizottsági elnökkel. A megbeszélés városi ügyekben folyt, közelebbi részletek azonban nem szivárogtak ki.

Bocu Sever kormányzó holnap, kedden délután fél öt órakor érkezik meg Bécs felől gyorsvonattal Aradra. A kormányzót az állomáson Lázár Ágoston dr., a megyei választmány elnöke, Luta Corneli dr. intermár bizottsági elnök, Puticiu Pompil dr. prefektusi titkár, valamint több más aradi hatóság fogadja. Bocu Sever csak rövid ideig tartózkodik városunkban, mert autóján továbbutazik Temesvár felé, ahol újból elfoglalja hivatalát.

Telefon Lift **HOTEL** Szűfűtés Fűtés

confort modern

UNIVERSAL

Székelt árak **Strada Gabroveni 10** Pantos kiszolgálás

Osztályosorsjáték.
84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény!
 Számos óriási nyeremény!
 Nyeremény legzserencsesebb esetben!

20,000.000
 (Husz millió Lei)
 Jutalom és nyeremények:

12,000.000
7,500.000
2,500.000
2,000.000
1,500.000

stb. Összesen 42.000 nyeremény, több mint **Háromszázhusz millió Lei.**

Azonnali kifizetés készpénzben államilag van biztosítva!
 Nincs nyereményilleték, általában semmiféle levonás!
Az összes sorsjegyek fele nyer!
 A sorsjegyek ára:
 egész 1200 Lei, fél 600 Lei, negyed 300 Lei
 A szállítási előzetes befizetés nélkül történik egy kényelmes átutalási mód megjelölésével.

Fritz Dörge-Bank
 Wien I/A. Kärntner Str. 43.

A sorsjegyek eladásával és a nyeremények kifizetésével a minisztérium által lett megbízva. — A sorsjegy készlet rohamosan apad. Rendeljen tehát még ma. Egyszerű posta lap elrendő.

A húzások 1930. május 20-án kezdődnek

Az aradi izraelita hitközség megkezdte a „Szeretetház” kibővítési munkálatait.

Dömötör László mérnök bővíti ki az épületet.

(Arad, március 28.) Az aradi „Chewra Kadisa” vasárnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelynek tárgysorozatában szerepelt a volt Vadászkiirt-uccában levő Szeretetház kibővítésének és modernizálásának kérdése is.

A nagyfontosságú közgyűlésen dr. Schütz Henrik hitközségi elnök elnökölt. Dr. Keppich Jakab megnyitóbeszédét nagy érdeklődéssel hallgatták végig a szentegylet tagjai. Reich Jenő titkár olvasta föl az egyesület évi jelentését, a pénztárkimutatást és előterjesztette a jövő évi költségvetést is. A közgyűlés a jelentéseket egyhanguan elfogadta.

Bornstein Sándor előterjesztésére a közgyűlés elfogadta azt a javaslatot, hogy a jövőben a koszorúmegváltások címén befolyó adományokat a halottaskamrában felfektetett könyvben tartják nyilván és az adományokról szóló kivonatot megküldik az érdekelt gyászoló családoknak.

Koch Dániel a szeretetház kibővítésének kérdését ismerteti. Koch Dániel fáradhatatlan agitálásának köszönhető, hogy a mai szeretetház az „Öregek Otthona”-hoz hasonló intézménnyé bővíül ki.

Koch Dániel bejelentette a közgyűlésnek, hogy a szeretetház kibővítésének ügye a megvalósulás előtt áll.

Az épület kibővítéséhez szükséges tőkét önkéntes adományokból sikerült összegyűjteni.

Több mint 1 millió 200 ezer lej áll már ma a cél rendelkezésére.

A még szükséges tőkét ugyancsak jótékony adományokból fogják pótolni. A szeretetház kibővítésének tervezete már elkészült. A föld- és kőművesmunkát Dömötör László aradi mérnök kapta meg, aki a napokban már meg is kezdi munkálatait.

A belső ipari munkákra a hitközség nyílt pályázatot hirdet.

A szeretetház kibővítéséről szóló terveket már be is nyújtották a városi mérnöki hivatalhoz jóváhagyás céljából.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel vette tudomásul az elhangzottakat. Dr. Keppich Jakab záróbeszéde után a közgyűlés véget ért.

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ. Ma, kedden 5, 7 és 9 órakor Dolores del Rio-val a főszerepben az **ARANYTÁNC.** Hatalmas dráma az alaszka aranyásók életéből.

SELECT MOZGÓ. John Barrymore és Kamilla Horn-nal a főszerepekben az **ÖRÖK SZERELEM.**

ELITE MOZGÓ kivételesen 3, 6 és 9 órakor: **ASSZONY A HOLDBAN.** Tea von Harbc világhírű regényéből rendezte Fritz Lang.

GRADISTE MOZGÓ 7 és 9 órakor: **KÖNYNYEK ÉS KOMÉDIÁK.** Főszerepekben: Milton Sills, Dorothy Mackaill és Betty Compton.

1860-1930

URI DIVAT

Budapest, VII.,
Károly-körút 8., asarkon

Már ma **NAGYAPJA**
PESTRE utazott

Kozma Lajos

-nál

vett **KALAPOT,**
 Inget, nyakkendőt és férlidivatot
 Kap jót és olcsón ugyanott.

— A képsorsolás eredménye a Balla-nővendékek tárlatán: I. nyeresemény 105. sz., II. nyeresemény 212. sz., III. nyeresemény 199. sz. katalógus. A felsorolt számú katalógusok tulajdonosai nyereseményeiket átvehetik Balla Frigyes lakásán: Strada Eminescu 6.

— Dr. Kurzer Károly fogorvos hazaérkezett és rendeléseit ismét megkezdte.

— Dr. Havass István budapesti orgonaművész május 4-én tartja egyetlen hangversenyét, a lutheránus templomban. Jegyek Sándor könyvkereskedésében kaphatók.

— **Szenzációs ujtás a Püspök Gyógyfürdőben!** Szenzációs és Romániában eddig még nem létező ujtással lepi meg Püspök Gyógyfürdő igazgatósága a nagyközönséget. Püspök Gyógyfürdő a régi és érdeműs fürdőbélője és igazgatója, Komzsik Lajos, aki a Félix-fürdőt is 12 évig bérelte, óriási investícióval, semmilyen anyagi áldozatot nem kímélve, hullámfürdővel gyarapította az amúgy is elismert gyógyfürdőt. A hullámfürdő Pintér István építész-mérnök tervei szerint épült, aki a nagyváradi strandfürdőpályázaton az első díjat nyerte. Püspök Gyógyfürdő vize rádium tartalmu, 26 fok meleg, tehát a hullámfürdő uszodájában a közönség a legkellemesebben fogja idejét eltölteni. Az uszoda május közepén már a közönség rendelkezésére áll.

Egy aradi futballista rejtélyes halála.

Felboncolták Martincsek Sándor holttestét. Nem az injekciós tű okozta a halált. — Állir Ponta János ping-pong bajnok haláláról.

(Arad, április 28.) Martincsek Sándor, a Tricolor fiatal futballistája, aki most katonasolgálatot teljesít a romániai Calafatban, húsvéti szabadságra érkezett haza szüleihez Aradra. A fiatal futballista idehaza váratlanul megbetegedett. Egy ismert aradi orvos kezelte Martincseket, akinek szabadságideje közben lejárt és vissza kellett volna utaznia Calafatra, orvosa tanácsára azonban jelentkezett az aradi katonakórházban, ahol tovább kezelték. Tegnapelőtt Martincsek váratlanul meghalt.

Az a hír terjedt el, hogy Martincsek halálát egy rossz injekció okozta. Martincseket felboncolták s

a boncoló orvosok Martincsek gyomrában egy tenyérvnyi nagyságú fekete sebet találtak, ezenkívül a fejében vértömléseket. Az érdekes leletek szerint valószínűleg, hogy a fiatal futballista halálát az injekció okozta volna.

Itt említjük meg, hogy vasárnap az a hír terjedt, hogy Arad ping-pong bajnoka Ponta János, aki szintén katonai szolgálatot teljesít Botosaniban és a húsvéti ünnepeket Itthon töltötte, meghalt Aradon vasárnap éjjel. A hír nem volt egyéb szóbeszédnél, mert Ponta még szerdán este vissza utazott Botosaniba és ma délután egy sportbarátjának írt levelet, melyben értesíti, hogy szerencsésen megérkezett szolgálati helyére és sportbarát tisztelt engedékenységére folytán szorgalmasan készül a közelgő versenyekre, amiken feltétlenül részt fog venni.

Fűszerkiskereskedők Szindikátusának közgyűlése.

(Arad, április 28.) Tegnap délután három órakor tartotta rendes évi közgyűlését az „Arad és Vidéki Fűszerkiskereskedők Szindikátusa” a kereskedelmi és iparkamara nagytermében Engel Gyula elnöke alatt. A közgyűlést, amelyen a tagok szép számban vettek részt, Engel Gyula nyitotta meg és vázolta a fűszerkiskereskedők súlyos helyzetét. „fekete-esztendőnek” nevezve az 1929. évet, amely különölegesen nehéz viszonyokat teremtett. Beszámolt arról a harcról, amelyet a kiskereskedőknek az adófronton kellett vívni, majd bejelentette, hogy a fűszerkiskereskedők azon kérelmét, amelyben a várostól engedélyt kértek a piaci elővásárlásra, elutasították. Végül pedig a Kereskedők Testülete által rendezendő kongresszusról beszélt, amelyen a kiskereskedők is résztvesznek.

Trailescu dr. titkárijelentésében az általános gazdasági depresszióról beszélt, az adókielés sé-

Nagy vasuti panama Aradon.

A Dimineata súlyos vádjai. — Egyes tisztviselők csak százalék ellenében utalták ki a cégek követeléseit. — Miért halmozták az anyagokat a CFR. aradi raktáraiban?

Bucurestiből jelentik: A vasuti panama ügyével kapcsolatosan a Dimineata legutóbbi száma külön cikket szentel Csizsár Antal, a nagy per egyik vádlottja vallomásának és főként a vallomás azon részét emeli ki, amelyben Csizsár kijelentette, hogy **vagyona nagy részét az összeharácsolts baksisokból szerezte.**

A CFR.-nek szállító cégeket ugyanis presszionálták arra, hogy **követelésüknek egy bizonyos százalékát engedjék át egyes tisztviselőknak, akik ennek ellenében gondoskodnak a követelés gyors kiutalásáról.**

A lap leszögezi, hogy a vallomás nyomán új vizsgálatot kell megindítani ebben a kérdés-

ben is és megállapítani, hány kiutalást hamisítottak az egyes vasuti tisztviselők, kik ilyen uton újabb hatalmas összegekhez jutottak.

A Dimineata szerint ezen üzelmeknek tulajdonítható, hogy a CFR. aradi raktárban nagymennyiségű anyagot halmoztak fel, amelyet nem tudnak használni és **amelyet azért kellett megrendelni, hogy egyesek kereshessenek.**

Vizsgálatot követel annak megállapítására, kiknek az intervenciójára vásárolták ezeket a használhatatlan anyagokat. Le kell leplezni ezt az új panamát — állapítja végül meg a Dimineata mindezek tisztázására sürgős vizsgálatot követelve.

Újabb letartóztatások a budapesti katonai panama ügyében.

A vizsgálat számai Győrbe is kiterjednek. — Több magasrangú törzstiszt is kompromittálva van. Bűnügyi zárlat Lündsdorff vagyonára. Házkutatás Takách alezredes lakásán.

Budapestről jelentik: Vasárnap az ismeretes lóttapanama ügyében olyan hírek terjedtek el, hogy újabb katonai letartóztatások történtek, ezenkívül a katonai ügyészségen többeknek permanens kihallgatása folyik. Újabb neveket még nem hozott nyilvánosságra a katonai hatóság, de beszélnek arról, hogy **egy magasrangú katonai gazdasági tisztviselő és egy törzstiszt is van a foglyok között. A kárt másfél millió pengőre becsülik.**

Lündsdorff a főkapitányságon kijelentette, hogy ő az első, akit ez ügyben letartóztattak, **de még tízenketten követni fogják.** Bizonyos jelekből arra következtetnek, hogy ebben az ügyben egy magasrangú közvetítő személy is közrejátszott.

Metz Gábor gazdasági százados lakásán a hamis igazolványok másolatait is megtalálták. **Takách** alezredes íróasztalában rengeteg fizetési felszólítást találtak részletre vásárolt prémekről, ékszerekről és ruhaneműekről.

A szállítási panama számai Győrbe is elvezetnek. A győri hatóságok egyelőre cáfolják az elterjedt híreket. Megállapítást nyert azonban, hogy egy Budapestről kiküldött katonai-

tiszt a győri laktanyában kihallgatásokat eszközölt.

Lündsdorff Ferenc sok helyen tüzerfőhadnagynak adta ki magát. Mindenütt a legelőgánsabban jelent meg, gavalléros, kötekező életet élt, a legjobb társaságban forgolódott.

Budapestről jelentik: Teljes apparátussal indult meg a nyomozás a katonai szállítmányozási panama ügyében, amelynek során Lündsdorff Ferenc 27 oldalas terjedelmes vallomást adott be. **A vizsgálóbíró kihirdette előtte az előzetes letartóztatási végzést,** mert közokirathamisítás és megvesztegetés bűntette miatt megindul ellene az eljárás.

Budapestről jelentik: A vádtanács ma megerősítette Lündsdorff fogvatartását, elrendelte a bűnügyi zárlatot a takarmánykereskedő vagyonára. A takarmánykereskedő bevallotta, hogy 500 ezer pengős hamis elismerés alapján csak 200 ezer pengőt vett fel, mert 30—40 százalékos jutalékot és 25 százalékos kamatot fizetett. A honvédelmi miniszterhez közelálló körök szerint még több egyén szenzációs letartóztatása várható.

A Röntgen-sugár

Áldásos tulajdonságait teljesen szolgálatba állította az orvostudomány. Alig van ember, akit valami betegség miatt ne világitottak át, vagy ne fényképezték volna le Röntgen-sugárral. Körülbelül 3 éve a közismert Philips-gyár szabadalma alapján a hamburgi világhírű Röntgen-lámpagyár C. H. F. Müller A. G. az u. n. **Metalix** fémröntgenlámput hozza forgalomba, amely nagy előnyeivel fogva teljesen kiszorít minden más gyártmányt, mert teljes sugárvédelmet nyújt, a vele készített Röntgen-átvilágítások és felvételek sokkal tisztábbak és az élettartama rendkívül hosszú. Ma már minden orvos vagy intézet új Röntgen berendezését saját jól felfogott érdekében a Müller-féle **Metalix** fémröntgenlámput szereli fel. A Metalix fémröntgenlámpa szenzációs konstrukciója lehetővé tette olyan új Röntgen-gépek és vizsgálószerkezetek szerkesztését, amelyek alacsony áraiuknál és rendkívül prak-

tikus használhatóságuknál fogva minden orvosi rendelésre behatóan, hogy a gyógyulásra szorulóknak hasznára legyenek. A legújabb ideális Röntgen-gép a gyakorló-orvos részére a „**Med-ix**”: teljes magasfeszültségvédelmet nyújt s vele pl. egy tüdőfelvételt 1/2 másodperc alatt készíthető; 80.000 Volt feszültséggel dolgozik. Ezen új, praktikus gépen kívül egy egészen újfajta vizsgálószerkezettel lepte meg a technika az orvostársadalmat, ez a szabadalmazott szerkezet a **Triaskop**, amely álló és fekvő betegek Röntgenátvilágítására és felvételére alkalmas, magában egyesíti az átvilágítót és az állványt, valamint a fekvő betegek vizsgálatára szolgáló u. n. trochoskopot. A Metalix fémröntgenlámpa, a Med-ix Röntgen-gép és a Triaskop a budapesti tavaszi vásár alkalmával Barta és Székely r. t. kiállítás termében üzemből megtekinthető lesz. Budapest, IV. Múzeum-körút 37. sz.

relmeit, valamint a magas italmérési illeték kérdését ismertette.

Márkus Miksa pénztárnok a múlt évi zárszámadást, Zöldi Ernő titkár pedig az idei költségvetést ismertette. Ezután végbement a tisztikar megválasztása. Stern Ábrahám indítványára elnöknek egyhangúlag Engel Gyulát választották. A Frankl Géza, Zöldi Ernő, Leichmann Samu, Adler Sándor és Dogmanov Györgyből álló bizottság jelentése után a tisztikar a következőképp alakult meg:

Elnök: Engel Gyula, társelnökök: Erdős Pál és Juhász Gábor, ügyvezető elnök: Stefu György, titkár: Zöldi Ernő, pénztárnok: Márkus Miksa,

jegyző: Menczer Jenő, háznagy: Wachner János, főügyész: dr. Vadász Ármánd. A választmány tagjai: Marx János, Marovitz Adolf, Pintér Adolf, Dogmanov György, Jakubovics József, Popovics János, Grüner Henrik, Hollerbach János, Klein Jakab, Leichmann Samu. Pótagok: Berkó Adolf, Egri Sándor, Markovics Ida. A felügyelő-bizottság elnöke Kolhut Béla, tagjai: Kereszturi Kálmán, Stern Géza és Frisch Herman.

A közgyűlés végül kimondotta, hogy mindaddig, míg az aradi szikvízgyárosok be nem szüntetik a szódavíznek a vevőkhöz való hazaszállítását, a fűszerkiskereskedők nem árusítanak szikvizet.

SPORT.

Arad válogatott biztos győzelmet aratott Nagyvárad felett.

ARAD—NAGYVARAD 3:0 (1:0).

(Arad, április 28.) Élénk érdeklődés előzte meg a tavaszi szezon válogatott mérkőzését. Mintegy kétezer néző előtt került eldöntésre a két város reprezentatívainak összecsapása. A mérkőzés kétségtelenül a jobb aradiak győzelmével végződött. Az aradi védelem nagyszerűen végezte feladatát. *Husztig—Albu* hátvéd-pár áttörhetetlen sziklafalként állott Bayer jól védett kapuja előtt. A fedezetpár pedig imponáló könnyedséggel végezte munkáját. *Micossi* középfedezet úgy támadásban, mint védekezésben kivette részét. Jó segítő társai voltak *Szabó Jánosban* és *Szabó Bélában*. A támadó kvintett azonban rosszul volt összeállítva és így nem is csodálkozunk azon a gyenge játékon, amit mutatott. Le kell szögeznünk, hogy nem az öt csatáron mulott a győzelem elérése, hanem a góllövő *Barbu* fivérek néha-néha térlenséget megünö lendületén. *Barbu II.* — bár messze van még a legjobb formájától — egyet len volt, aki végig megfelelt. *Bali*, az összekötője jól illeszkedett hozzá és így sikerült egységes szárnyat alkotniuk. *Marianut* centerben rossz volt, a legjobb gólhelyzetek tömegét hagyta kihasználatlanul. *Valter* a mai formájában semmilyen körülmények között nem való válogatott csapatba. *Barbu I.* jobb szélre való állítása pedig szerencsétlen gondolat volt. Centerben viszont ő megszokott rendes helyen azt nyújtotta, amit várni lehet tőle. Ekkor

lendületet és erőt vitt a lagymatagon játszó csatársorba. Mint center lötte gólját is. A helyébe jobb szélre állított *Igna* még túl fiatal és tudatlan, egyszóval éretlen a válogatottságra. A nagyvárad csapat minden része csalódást keltett.

Burdán bíró nem vezette a mérkőzést oly határozottan, mint ahogy tőle az utóbbi időben már megszoktuk. A tizenegyes megítélésénél, amiből Arad a vezető gólt elérte, kissé szigoruan járt el.

Az első félidőben már látni, hogy Arad sokkal jobb ellenfelénél, de a gyengén játszó csatársor nem tud eredményt szerezni. A vezető gólt nem épen megérdemelt tizenegyesből *Barbu II.* lövi. Szünet után Arad uralja a mezőnyt és megint csak szerencsés gólt tud elérni. Ez alkalommal is *Barbu II.* a gólszerző, akinek egy negyven méteres lövését „szedi be” a karját fájlaló *Czinczér*. A harmadik gól volt az egyetlen jól kidolgozott gól, ezt a változatlanság okáért *Barbu I.* juttatja a váradi hálóba. A gól után *Czinczér* sérülése kiujul — nem tud tovább játszani — helyét *Jámbor* foglalja el. — A csapatok a következő összeállításban szerepeltek: *Arad:* Bayer—Husztig, Albu—Szabó I., Micossi, Szabó B.—*Barbu I.*, Valter, Marianut, Bali, *Barbu II.* — *Nagyvárad:* Czinczér—Bartha, Sarkadi—Török, Sternberg, Major—Zsiga, Rónay, Tóth, Létay, Ströck.

Már nem biztos az Ujpest bajnoksága.

Ujpest elvesztette a szegedi meccsét és ezzel pontelőnye egyre olvadt le a Ferencváros újból pontot veszett.

Budapestről jelentik: A bajnoki forduló nőse kétségtelenül a tiszaparti metropolisz csapata, a szegedi Bástya volt. Megverte az 1:0-ra vezető bajnok-favorit Ujpestet. Ezzel a győzelemmel minden nagy csapatot megtanított arra, hogy nincs többé „favorit-tisztelet” és nincs többé semmi biztos a futballban. Az első félidőben az upesti csapat kétes tizenegyesből megszerzi a vezetést. P. Szabó révén. Szünet után a Bástya huzásról finist vágott ki és hat perc alatt Wahl, valamint a Ferencvárostartól most szerződött Szedlacek és Körösi révén, 3:1 arányban a magajavára dönti el a mérkőzést.

A mérkőzés különben viharos botrányok forgatagában játszódott le. A tribünön valószínűs boxmérkőzések voltak. A mérkőzés alatt Tóth, a Bástya halja, P. Szabóval való összefutás következtében lábát törte. Bányait, az Ujpest trénerét, valamint Vighet, az Ujpest

egyik játékosát a rendőrök igazoltatták közbotrány okozásért. Ezzel a vereséggel Ujpest három pontos előnye egy pontra olvadt és így a megmaradt egy pont előnyét könnyen leadhatja a hátralévő mérkőzésen, ez pedig teljesen elegendő ahhoz, — ha a Ferencváros nem veszít pontot — hogy a bajnokságot elveszítse. Tehát az „erős szegedi paprikán” való elcsuszás esetleg az Ujpestnek a bajnokságába kerül.

A Hungária ezuttal Kaposvárott az immár „szokásos meglepetését” csinálta, 2:2 eredménytelent játszott a Somogglyal. Az óbudai III. kerület váratlanul szép és megérdemelt győzelmet aratott Pécsen, 3:0 arányban, a Pécs-Baranya felett. Budapesten a Ferencváros a kiesés árnyától megfélemlített Nemzetit csak nehéz küzdelem után verte 3:1-re. Az otthonában játszó Kispest pedig gólmékküli döntetlent játszott a Budai „11” csapatával.

delem jellemezte a pontokra menő harcot. Góllövők: Incze és Körösi, illetve Gábor és Princei.

O Az AMTE veresége Nagyváradon. Váradról jelentik: *Crisana—AMTE 2:1 (0:0)*. A gyengén játszó AMTE-t csak szerencsével győzi le a *Crisana* Muresan góljaival. Bíró: Farkas.

O A borosjenői „Crisana” győzelme a gu-rahonci „Avram Iancu” felett. Borosjenőről jelentik: *Crisana—Avram Iancu 2:0 (0:0)*. A szebb futballt játszó és állóképesebb kisjenői fiúk a második félidőben megérdemelten győznek *Matea* és *Reptigan* góljaival.

O Az AKE házi tenniszversenyének vég-eredményei. Az Aradi Korcsolyázó Egylet rendezésében lefolyt szezoneleji verseny vasárnap befejeződött. A benevezettek nagy száma már előre biztosította a verseny sikerét, mely Schwarz Dezső agilis rendezésében az erőviszonyoknak megfelelő következő eredményeket hozta: Férfi egyes: 1. Székely József, 2. Weltner István, 3. Gót Ede és Fehér. Női egyes: 1. Kabdebó Imi, 2. Aszlán

Baba, 3. Hajnal Babi és Waldnérné. Férfi páros: 1. Székely—Riegler, 2. Gót—Weltner, 3. Aranyossi—Steiner és Fehér—Hencze. Vegyes páros: 1. Székely—Kabdebó, 2. Weltner—Aszlán, 3. Schwartz—Waldnérné és Pataky—Holländer Zs. Férfi egyes ifj.: 1. Weltner István, 2. Vásárhelyi György, Női egyes ifj.: 1. Hajnal Babi, 2. Dénes Bözsi, 3. Holländer Zsuzsi és Stauber Vica.

Közgazdaság.

= Cég hivatali hírek. Az Arad—Podgoria Villamos vasut most jegyeztette be a törvényeséken beválasztott igazgatóságát. Az új igazgatóság a következőkből áll: Nicolai P., Steienescu, Budeanu Constantin, Busila D., dr. Egrý Aurél, Kovács Izor, Lócs Rezső, dr. Marcus Mihály, Mateescu István, Pop Aurel, Comsa Emanoil, dr. Ulmann Andor, Stefan Vasilie és Aurel Vlad. Ugyancsak most jegyezték be Gaitis Trifu cégjegyző-igazgatói minőségét. — Klausner Sámuel és Társai-cég bejelenti, hogy Compass József és Pantiu Pál, mint társak beléptek, továbbá Ehrenfeld Ignác, Pollák József, Herbstein Mór, Stern József és Társa, Neuländer és Kohn, mint cégtagok kiléptek. A cég tagjai a jövőben: Klausner Sámuel, Färber Lajos, Robitsck József, K. Herbstein, Compass József és Pant Pál. — A Pécskai Takarékpénztár törölte az igazgatói sorából Éliás Izidor és Szomorú István pecicai kereskedőket. — „M. Nusser kereskedelmi ügynöksége” címen jegyeztette be cégét Nusser Mária aradi kereskedő. — Electrica S. A. cégnél a törvényesék bejegyezte, hogy székhelyét Aradról Nagylakra helyezte át. Ugyenakkor dr. Borneas Gyula, Cornel D. Grozda és Arcadie Cragnic igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát is bejegyezte a törvényesék. — Metal-Technica Bustir & Co. aradi céget a törvényesék törölte. — Banca Generala a judetului Arad S. A. aradi pénzügyintézetnél I. Fratila igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát a törvényesék törölte. — Interrex Vámiroda Általános Ügy-
nökség, Schwartz Albert aradi céget a törvényesék bejegyezte. Cégjegyző Bán Vilmos. A cég székhelye Arad, Strada Alexandri 5. — Autóimport S. A. aradi cég felszámolását a törvényesék bejegyezte. Felszámoló Holzer Jenő, Hegyessy Zoltán, dr. Gárdosi Oszkár és és Gárdosi Oszkárné. Ugyenakkor az összes igazgatósági tagok minőségét és cégjegyzői jogosultságát a törvényesék törölte. — Dez-nai Faipar R.-t.-nál Grigorie M., Chifu, Mihály Stanescu és I. Radulescu igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát a törvényesék bejegyezte. — Transilvania Betéti Társaság özv. Földes Adolfné és Fiai aradi cégnél a törvényesék Lázár Emánuel cégjegyzői minőségét és jogosultságát törölte és ugyanakkor bejegyezte, hogy a céget özvegy Földes Adolfné egyedül jegyzi. — Autorex S3 A. aradi cégnél a törvényesék bejegyezte, hogy a vállalat részvénytőkéje 500.000 lej, amely 500 darab 1000 lej névértékű részvényből áll. — Nicolae Arton katonai és polgári szabó aradi céget a törvényesék bejegyezte. A cég székhelye Arad, Bulevardul Regina Maria 25. — Agentura Vértés aradi céget a törvényesék törölte. — Erdős Pál aradi cégnél a törvényesék bejegyezte, hogy Erdős Pálné, szül. Hantschel Paula a cégből kivált és a céget egyedül Erdős Pál vezeti tovább. — Producte S. A. kisjenői cégnél a törvényesék Neumann Zoltán cégjegyzői minőségét és jogosultságát törölte és helyébe bejegyezte Neumann Gézá-t. — „Fidema” Román Selyem-, Gyapju-, Pamut-fonalipar W. Peschky aradi cégnél Kraust Gusztáv és Krauszné Kroner Hermína cégjegyzői minőségét és jogosultságát a törvényesék törölte és helyükbe bejegyezte Schwartz Feliciant. — Ráskay Bank és Kereskedelmi Iroda aradi céget a törvényesék bejegyezte. Cégtulajdonos Ráskay Miksa. A cég székhelye Arad, Piata Luther 3. — Goldschmidt Bank-ház R.-t. aradi cégnél a törvényesék bejegyezte, hogy az aradmegyei Kreutzstatten községben fiókot nyitott.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszallító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia szállító

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 16. Telefon 250 sz.

Legszébben végzi tavaszi ruhák vegyi tisztítását és festését
HOZPODAR, Str. Stroiescu 13.

Ön költözködik!!
 Fürdőszobáját és vízvezetési munkálatait legelőszöbben:
Weisz Márton
 vízvezetési szerelő készíti Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14.

Kiadó
 négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével május elsejére a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

A Crème Simonnal való bedörzöklés valódi és bebiztosított eredmény. Nem száraz és nem zsíros, ellenben a legteljesebb mértékben könnyűséggel hatol be a bőr poruszaiba. A
CRÈME SIMON
 Használata utóztás és mosakodás után, a még nedves arcát enyhén bevonja a crème-mel és könnyed dörzökléssel a porusokba jutja, majd pedig felazarítja egy fürdőköszoróval.
SIMON - puder és szappan - PARIS

Husvétii keresztrejtvényünk helyes megfejtői közül sorshuzás utján jutalmat nyertek:

1. díj: **BLOCH H. FOTÓHÁZ** keresztrejtvény nyereménytárgyát: egy új szörkezetű **BROWNIE-KODAK** fényképezőgépet **ASSAEL ELZA** nyerte.

- MÜLLER MANYI, egy üveg kölnivíz Zeiner Imre drogueriája Minorita-palota.
 GREINER BELA, egy kulacs rum, likőr vagy cognac „Flora” rum és likörgyártól.
 BERZOVÁN JOANNÉ, egy pár női keztyű Bársony Andor cégtől, Piata Avram Iancu.
 BLENERT JÁNOSNÉ, egy készlet Margit krém, szappan és puder Hehs örökösök Margit-krém gyárából Str. Eminescu és Unirei sarok.
 STÖKL MAGDA, egy művészi színezési arckép Feszler Róbert fotóművészeti szalonból Bulvardul Regina Maria.
 SEIDNER JULKA, egy darab Rosenthal hamutálca Fischer Mór üvegáruházából Fehérkereszt épület.
 VERBOS ÁRPÁD, egy izléses nyakkendő Apponyi Testvérek divatáruházából Városházával szemben.
 SZENTMIKLÓSSY BOBÓ, egy negyed kg. csokoládé „Pallas” bomboniera Str. Románului Bohus-palota.
 MARKUS JULISKA, egy értékes könyv az Aradi Közlöny ajándéka.
 ENGEL LILLI, egy női hajondolálás S. Winkler Teréz pótlodrász Str. Marie Chendi (Kölcset-u.) 11.
 SZANISZLÓ BÖSKE, egy értékes könyv az Aradi Közlöny ajándéka.
 MESSER LAJOSNÉ, egy havi kölcsönkönyvtár Oláh Sándor könyvkereskedés és kölcsönkönyvtárából Bul. Reg. Maria Minorita-palota.
 PÁSZTHY RÓZSIKA, egy értékes könyv az Aradi Közlöny ajándéka.
 HRIVNÁK MARGIT, egy speciális női hajvágás Jäger Tivadar fodrász Bul. Reg. Ferdinand 29.
 FEIER JÁNOS, egy értékes könyv az Aradi Közlöny ajándéka.
 MANCIU AURÉL, egy rádióaccumulátor-töltés „Technica” autójavító műhely ajándéka Str. Episcopul D. Radu (Magyar-ucca.) 19.
 GLÜCK EMMY, az Aradi Közlöny egy hónapig töltés.

14. „ARADI KÖZLÖNY” ajándéka: Egy könyv.
 15. JÄGER TIVADAR fodrász Bul. Reg. Ferdinand 29. Egy speciális női hajvágás.
 16. „ARADI KÖZLÖNY” ajándéka: Egy könyv.
 17. ARADI KÖZLÖNY egy hónapig ingyen.

MULTHETI KERESZTREJTVÉNYÜNKET MEGFEJTETTÉK:

Polcz Margit, Neidenbach József, Kürthy Erzsébet, Zádorné Betezh Böske, Lineberg Magda, Ritter Fini, Komma Nándi és Viki, Heim Publi, Draser Katóka, Adok Vica, Révész Márta, Nagy Zoltáné, Z. Várady Margit, Perlog Hermin, Kolombán Ida, Irtel Vilmosné, Wespillich Irénke, Váradi Klári, Berta, Károlyné, Endre Gézané, dr. Czédly Károlyné, Cherrier Jánosné, Házy Mária, Winkler József, Rozsnyay Ilonka Etelka, Jantó Jolán, Marzsó Iván, Weiszberger Adolfné, Wolf Gusztávné, Sonnenwirth Zoltán, Hönigessz Cica, Princz János, Szarka Mártha, Rusnacu Constantinné, Pablucz Józsefné, Fáy Gyuláné, Téthly Márta, Wagner Margit, Diel Mady, Vidéki Gabi, Gérecz Zita, Maria Gh. Farcasiu, Jenasch Ernő, Gábor Sándor, Hösz Mihályné, Koszka Emil, Kalmár Tiborné, Martin Jánosné, Limbeck Jenő, Limbeck Viktor, Benda M., Losonczyné Gyurky Imiske, Finkelstein Irén, Finkelstein Rózsi, Halbauer Ilonka, Irina Clarisa, Kiss Zoltán, Pintér Ilonka, Horváth Mária, Sensendorf József, Szabó Mária, Takács Gizella, Pfeiffer Lászlóné, Swarc Dezső, Örii Ági, Engel Margit, Dukász Lajosné, Erdős Klári, Antunits Ferenc, Weisz Dódy, Popp Magda, Urbányi Emmy, Avramovics Gézané, Bogdány Nándor, Steianut Sabinné, özv. Pakáts Gyuláné, Sándor Ernőné, Márton Ibi, Varga Flóriáné, Neszmerák Vilma, Gadó Jenőné, Korányi Mária, Berta Mici, Bruckmann Pöre, Schwartz Izsóné, Einwag Róza, Braun Lajos, Höhn Johy, Nagy Vilma, Paragó Éva, Vass Sarolta, Székessy Sándor, M. Kriser Anna, Klein Marcel, H. Sziklay Giz, Kovács Agoston, Avedik D. Árpád, Pap Tityi, Györgyossy Ödöné, Szedlák MIA, Huszágh Anna, Engel Dezsőné, ifj. Losonczy Géza, Dénes Böske Bremer F. Sándor, Kékösváry Kató, Kékösváry Csibi, Reichel Erzsébet, Jakabffy Tivadar, Vajda Jánosné, Izsák Panni, Friedmann Izidor, Sonnenklar Imre, Székely Ica, Mészáros Margit, Konicsekné Szuchy Ida, Balázs Ferenc, Bakos Pál, Dömötör Cindarella, Sándor Vally, Köves Dezsőné, Büchler Mancsi, ifj. Sigmeth Kálmán, Ladóczki Iluska, Grosz Samuné, Márkus Luszi, Bahner Béláné, Szabó Józsefné, Márkus Pista, Szabó Erzsike, Garlaty B., Mészáros Babszi, Novákovits Erzsike, Jäger Saci, Kiss Ilonka, Jassék Pubika, özv. Jassék Béláné, Pursch Ketty, Vizi Endre, Lusza Mancsi, Uzonyi Kovács Zoltán, Kókai Ilonka, Müller Márta, Buda Józsika, Vadas Baby, Schnéberger Mihály, Ováry Elvira, Farkas Margit, Marossy Irénke, Kohn János, Almásy Jenőné, Ehling Vilma, Fekete György, Molnár Ferenc, Somlay Jolán, Pollák Irén, Grosz Antalné, Abraham Lászlóné, Andó Izabella, Burza Emilné, Hübschmann Nándor, özv. Papp Lajosné, Horváth Ili, ifj. Barta I. János, Vass Olga, Záborszky Amanda, Zoráné Joanovits Teréz, Szabó Ilus, Kékösváry Baba, Bedó Margit, Bán Vilmos, Bársony Klári, Tánzos Duci, özv. Simon Lajosné, Hézsó Maca, Hézsó Ilonka, Csányi Viktor, Csányi Piroška, „Patria” Gurahonc, Szaniszló Ica, Bondár Béla, Szabó Margit, Nemessy Médi, Zakariás Poszy, Zakariás Mancika, Ambrus Erzi, Rosenczweig Klári, Reismann Tibor, Vig Aladár, Sakamon Bözsi, Haas Miksáné, Walducz Manyi, özv. Zsötér Mihályné, Szentgyörgyi Piroška, Grüner Erzsébet, Heller Sári, Fias Ilonka, Assael Elza, Igaz Kálmán, B. Kapitány Irén, Kárpáthy Iréne, Qerdánovits Gyurka, Nemezov Nusika, Tuskés Ilona, ifj. Dobrossy Károly, Klein Ida, Körtélyessy Ernő, Balcsó Boriska, Almási Nusika, Horváth Ili, Murády Erzsébet, Engel Mária, Nyiri Gyuláné, Szilvássy Pirike, Kellner Magdus, Klein Renée, Maresch Jusztin, Nádrai Aurélné, Bartha Klárka, Bácskay Giz, Weiszberger Magda, Bossányi Edith, Aron Béla, Deutsch Tibor, B. Karpelesz Mancsi, Kajári Józsefné, Liebermann Dezső, Róth Sándor, Scheer Lilli, Werböczy Tamás, Brenner Jenő, Kellner Olga, Pintér Adolf, Zaránd Palma, Zaránd Magda, Vigh Ibolya, Szarány Istváné, Szabó Lászlóné.

HUSVÉTI KERESZTREJTVÉNYÜNK HELYES MEGFEJTÉSE Vizszintes sorok: 1. A Megváltó feltámadásának ünnepe. 26. Ful. 27. Idioma, 28. Ultra kel. 29. Házaló. 30. Tog. 31. Fredó. 33. La. 34. Akta 35. Akib. 37. Si. 38. E hely. 40. Lako. 41. Bi. 43. Baba. 45. Mat. 47. Beaz. 49. At. 51. Akk. 52. Maza. 53. Husyó

cikk. 58. Emerre. 60. Öt. 62. Oltárhoz. 64. Kis Mörice. 66. Kt. 67. Lear. 69. Un. 72. Ol. 71. Uppsala. 75. Za. 76. Ra. 77. Arat. 79. Tower. 80. Am. 81. Éter. 82. Kina. 84. La. 86. Emelő. 87. Nbes. 88. Borotva. 91. Izé. 93. Ablak. 97. Idah. 98. Er. 99. Cervantes Saavedra Miguel. 102. Má. 103. Molo. 105. Rosny iró. 106. Dramlet. 107. Leár. 109. Emese. 110. Za. 111. Toka. 113. Boák. 114. No. 115. Dítro. 116. Siet. 117. Ti. 119. Ro. 121. Lászing. 123. Ki. 124. Ci. 126. Olim. 127. Sn. 128. Eberhard. 132. Bátaszék. 135. Sm. 136. Blokád. 137. Locsolkodás. 142. Mákép. 144. Gral. 146. Es. 147. Tora. 148. Por. 149. Iram. 151. Kó. 152. Rrll. 154. Halom 156. Lu. 157. Fneq. 159. Alsó. 161. Ar. 163. Stein. 164. Eta. 165. Ébredő. 169. Zsiguet. 171. Ivette 174. Idá. 175. Zamenhof. 176. A piros tojás, 177. Csatoror. — Függőleges sorok: 1. A fekkölt nemességhez. 2. Mura. 3. Etelki. 4. Vió. 5. Ad. 6. Li. 7. Tol. 8. Omar. 9. Pa. 10. Lukas. 11. Ttt. 12. Áramé. 13. Ma. 14. A Kati. 15. Dek. 16. Alibi. 17. Ah. 18. Nász. 19. Azi. 20. Ka. 21. Úl. 22. Nae. 23. Etele. 24. Pola. 25. Egy. kettő; három. Molnár. 32. Dolores Cos. tello. 34. Abuz. 36. Bekk. 39. Hare a milliókért. 41. Batu. 42. Iván. 44. Ahol. 46. Utas. 48. Skiz. 49. Amor. 50. Tera. 53. Li. 54. Ar. 56. Vipe. 57. Cili. 58. Em. 59. Ri. 61. Teobromin. 63. Homannara. 65. Salamonit. 66. Kalamáris. 68. Awe. 71. Utasról. 72. Pria. 73. Akév. 74. A nadrág. 78. Red. 80. Arasz. 81. Éveit. 83. Abrak. 85. A kilo. 88. Br. 89. Ovo. 90. Tty. 92. Zab. 94. Lam. 95. Oge. 96. Kut. 100. Soká is. 101. E dongo. 104. Lee. 108. Etl. 112. An. 113. Bi. 117. Teke. 118. Irás. 120. Orlo. 122. Selo. 123. Kása. 124. Csák. 125. Izsó. 129. Bo. 130. Hd. 131. Doré. 132. Báro. 133. Am. 134. Ék. 136. Balam. 138. Canzi. 139. Opció. 140. Kraut. 141. Disij. 143. Preis. 145. Rata. 147. Tud. 150. Máv. 153. Lido. 155. Mén. 156. Lef. 158. Esr. 160. Lco. 162. Rec. 163. Set. 166. B. H. 167. Ro. 168. Óa. 170. G. S. 171. Is. 172. Ts. 173. Ta.

KÉRÜNK A MEGFEJTÉSEKET LEGKÉSŐBB PÉNTEK DÉLIG KIADÓHIVATALUNKBA ELJUTTATNI.

Az antik Sphynx és a modern Sphynx.

Az ókori legenda szerint a Sphynx ott leselkedett az egyiptomi országon és találos kérdéseket adott a gyanútlan vándoroknak. Jai volt annak, aki ezekre a fogós kérdésekre nem tudott válaszolni. Mai fellegő, sunk szerint naivak a szaharai Sphynx kérdései. A modern Sphynx — a hatalmas, rettenetes, honylul Élet, a Világmindenség, a Természet, amelynek végtelensége és sokrétség az újabb kutatások során tárult csak fel igazán az ember előtt — ez az igazi Sphynx sokkal nehezebb kérdéseket ad fel, mint a régi. Csak abban hasonlít antik kollégájához hogy szintén bosszút áll, súlyosan megbünteti azokat, akik tudatlanul állnak vele szemben.

De a mai rohanó életben honnan szerezzük meg ezt a tudást: a természettudományok legújabb, legfontosabb eseményeinek ismeretét? A mai dolgozó ember nem buvárkodhatik szakkönyvekben és ha meg is tené, nem értené meg a tudósok tolvajnyelvét, a szakki-fejezések özőnét, a sok vitát és ellentétet, ami az ilyen műveket laikusok számára élvezhetetlenné teszi. H. G. Wellset, amikor Huxleyvel, Európa legnagyobb természetudásával szövetkezve, regényszerűen izgalmas formában és mindenki számára érthetően megírta a föld múltját, az állat és növényvilág életét az emberi test és lélek működését, az evolúció történetét, az áöröklődés titokzatos jelenségeit és mindazt, ami beletartozik ebbe a hatalmas fogalomba: „Élet.”

A szerkesztésért keljelenesen
SALÓO HENRIK
 felel

NYILTTA.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.
Üzletáthelyezés.
 Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **üzletünket** Piata Avram Iancu-ra, Rozsnyay-gyógyszertár mellé helyeztük át.
Weisz és Rosenberg
 utódal

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK BIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködésekre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

HUSZONHÁROMÉVESNEK, Mámornak és Orgonának levele van az Aradi Közlöny kiadóiban. 1855

ALKALMAZÁS.

JÓLFOZÓ SZAKÁCSNÓ urházhoz jó bizonyítvánnyal május 1-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban 1454

DEUTSCHES Kinder Fräulein zu einem 6jährihen Knaben wird gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 1414

MINDENES BEJÁRÓNO fiatal, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1000

JÓ bizonyítványokkal rendelkező, önállóan főzni tudó mundaes leány 2 tagu családnak azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1827

MINDENES főzőnő vidékre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1871

LAKÁS.

Antenna átszerelések legolesobban Varga és Rosenfeld

Olesó épületfa

léc, verem, padozatdeszka, kerítésoszlop, cserep

Aufriecht lakáscsinosításban Arad. Calea Victoriei 1-2. a. szerezhető be. Vilányüzemű fecsémunkát.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 200

KÉT vagy háromszobás másodemeleti udvari lakás azonnal kiadó. volt Eötvös-ucca 12.

KÜLÖNBEJÁRATU, csinosan butorozott szoba kiadó esetleg elátással. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1857

LA FÖTÉREN egy csinosan butorozott uccai szoba, fürdőszoba használattal azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1860

KERTILAKÁS ujonnan renoválva, két-szobás és egyszobás, főpostával szemben kiadó. Érdeklődés volt Batthyány-ucca 29. 1869

KIADO

május 1-re modern 5 szobás, fürdőszobás, parkettás, keres magánház a rendőrséghez közel. Megbizott: HATSCHÉK, Str. Marasesti 58-60. (Kossuth-ucca) földszint 4.. 4024

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

NÉGYSZOBÁS emeleti lakás csukott folyosóval augusztusra kiadó. Str. Cosbuc (Wesselényi) 8. 1872

FÖTÉREN kétszobából 4-6 helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

FÖLDSZINTEN háromszobás lakás azonnal kiadó, volt Zrínyi-ucca 9. 1870

FÖTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

VÉTELESEMLADÁS.

PÁSZKA' elsőrendű minőségű, 5 kilogramos csomagokban 100 lejért kapható a pászkasütődében, Orthodox zsidó-templom udvar. 1867

UNDERWOOD, Ideal és Erika írógépek gyári lerakata. Használt írógépekben nagy választék Császár írógépválalata Str. Alexandri 5. Telefon 3-93. 1200

Csunya fogkő

erőszítja a legszebb arcot. Kellemetlen szájszag visszaszívó. Mindkét szépséghibát alaposan el lehet tüntetni a pompás, üdítő Chlorodont-fogpaszta esetleg már egyszeri használatával. A fogak rövid használat után gyönyörű elefántcsontszinben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogazatos sűrűjű Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, amelyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy tubus fogpaszttal, Chlorodont-fogpaszttal, fogkefével és -szájviz mindenütt kapható. Csak kék-fehér-zöld színű csomagolásban és „Chlorodont” felirattal valódi.

Autó- és butor-kárptozást a legizlésebben és a legolesobban:

Papp Sándor

kárptos mőhelye készít. Str. Lae Barna (Csutora-u.) 58. Meghívásra házhoz is megy

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

KEDD, április 29.

Belgrád, 11.30. Gramofon 13.40. Rádiónégyes. 18.30. Jazz. 21. Zágráb. 23.15. Rádiónégyes — Berlin. 18.55. Szopránének. 20.05. Szórakoztató zene. 21.15. Millocker „Koldusdiák” című operettje a Metropól Színházból — Leipzig. 20.30. Verdi: „Miller Luiza” című operája az altenburgi színházból. Utána tánczene. — Ljubljana. 18.30. Délutáni zene. 21. Zágráb. 23. Könyví zene. — München. 20.30. Weinberger „Svanda-dudás” című háromfelvonásos operája a müncheni Nemzeti Színházból. 23.45. Hangszómbóka. Rádiókisérlet. Utána éjeli hangverseny. — Prága. 12.15. Gramofon 13.35. Déli zene Brünnből. 17.30. Rádiózenekar. 19.30. Muszorgszkij: „Goudonov Borisz” című négyfelvonásos operája a Nemzeti Színházból. 23.15. Zene az Autóklubból. — Torino. 20.15. Vacsorai zene. 21. Vegyes zene. Közben Pergolesi „Az urhatnám szolgáló” című egyfelvonásos operája. Utána könnyű zene. Toulouse. 19.50. Argentínai zenekar 20.30. Vadászkiürtszóló után zene. 21. Bécsi zenekar. 22. Vigoperarészletek.

Harmonikázás. Zenekar. — Wien. 13. Gramofon. 16.30. A Silving-zenekar játéka 21. Lehár-est, a szerző április 30-án bekövekezendő 60. születésnapja alkalmából. — Budapest. 10.15. Hangverseny 12.15. A m. kir. államrendőrség zenekara. 16.30. A „Tündérvásár” meseorája. 18.40. A Mándits-szalonzenekar hangversenyé. 19.40. Francia nyelvoktatás. 22.45. A „Szívek szimfóniája” hangosfilm átvitele a „Forum” filmszínházból. Utána: Gramofonhangverseny

SZERDA, április 30

Bucuresti. 17. Rádiózenekar. 18.30. Rádiózenekar. 20. Gramofon. 21. Hárfaszóló. 21.20. Dalok. 22. Fuvolaszó. 22.20. Dalok. — Belgrád 11.30. Gramofon. 13.40. Rádiónégyes. 18.30. Cseh dalok. 21. Dvorzsák Requiemje Prágából. 23.15. Gramofon — Berlin. 19.30. Ritkán hallható Lehár-zeneművek. 21.30. Szórakoztató zene. 22. Milhaud Dáriusz zeneszerző művei, a szerző személyes vezetésével. Utána „Walpurgis-éjszaka” Hamburgból. — Brit nemzeti műsor. (National Programme). 17. Könyví zene 17.45. Muzikona (Csajkovszkij: „Diótörő” szvitje). 18.15. Gyermekekora zené. 19.40. Haydn hegedű- és zongoraszonátája. 20.45.

Mascagni: „Parasztbecsület” című operája. 22.25. Puccini: „Gianni Schicchi” című egyfelvonásos operája. 23.35. Tánczene. — Kalundborg. 21. Strauss János „Denévér” című háromfelvonásos operettje a királyi színházból. Majd tánczene utána éjjelkor harangjáték. — Wien. 13. A Cerda-zenekar játéka. 16.30. Heller: Kis zongoradarabok. 17. A Hummer-zenekar játéka. 21.05. Karlweiss: „A durva ing” című négyfelvonásos népi színijátéka. Utána a Silving-Geissler-zenekar játéka. — Budapest 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.05. A m. kir. I. honvédegyalmogezred zenekarának hangversenye. 18.30. Az Orsz. m. kir. Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zenekari hangversenye a Dohnányi Ernő dr. vezetése alatt álló zongoraművészkepző tanfolyam növendékeinek közreműködésével. Vezényel: Dohnányi Ernő dr. 20.15. Olasz nyelvoktatás. 20.45. Orbán Sándor magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 22.40. Vásárhelyi Jenő előadása: „A japán-magyar Davis Cup. tennis-mérkőzéséről.” Majd: Keringők és operettészletek.

Vigyázat a zárólemezeire!

Vigyázat!! Utánozzák!!

Ingyen nyaral

Vața de Jos Alváca gyógyfürdőn, mert

Pensiorendszerben háromszori étkezés, lakással naponta **Lei 160.—** és szeméyenként

Csusz. Rheuma.

Természetes meleg kénés és szénsavas forrása csodás és páratlan eredményt biztosítanak. — Kiváló konyha, elsőrendű állandó zene, portmentes hegyi levegő, kurasalon, tennis és tekepályák. Állandó orvos.

Köszvény. Női bajok. Kérjen azonnal prospektust. Az Igazgatóság.

BIEDERMAYER kredenc és szalónok, antik ágyak és éjjeli szekrények, zsurasztal, virágállványok, perzsaszőnyegek, tükrök, majolika dísz tárgyak, antik órák, vitrinek, cvál alaku ebédő asztal, fotelok, székek, ebédő. háló, uriszobá, szalonberendezések, kitömött sas. könyv szekrények, zongorák, filé storeok, ágy terítők, fali tálak, jégsekrenyek, asztalok, fali vitrinek, dísz tárgyak stb. eladók. SALGÖNÉ bizományi üzlete. Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota 1000

GANZ motor 3. HP. 2X100 voltos üzem képes állapotban jutányos áron eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1797

EGY prima rövid zongora sürgösen eladó Leuchtmanál, volt Kasza-u. 15. 1858

NYOLCAS cséplőgép Hoffher-Schranz eladó, Világos 493. sz. a. 1862

BIEDERMAYER garnitúra, ebédősil-lár, órák, consol tükrök, szekrények eladók. volt Tököl-tér 7. I. em. jobbra. 1863

KERESEK fonott kertli garnitúrákat, harmoniumot, gyári és perzsaszőnyegeket, ezüst tárgyakat és evőeszközöket, antik butorokat, komplett szobaberen-dezéseket, márkás dísz tárgyakat stb. Kivánatra házhoz is megyek. SALGÖNÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. sz. Neuman-palota. 1000

VALÓDI perzsa ebédőszőnyeg eladó. Megtekinthető 1-4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1866

FÜSZERÜZLET berendezés kitűnő állapotban, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1868

ELLÁTÁS.

KITÜNŐ házikoszt kapható Bul. Reg. Ferdinand 63-65. (Dengl-ház.) Tóthné-nál, földszint aító 1. 1833

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmelesztő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

ÜZLETET bérbe keresek vidéken. Ajánlatot Eberstein József, Silindia, Jud. Arad.

No. 3452-1929.

PUBLICAȚIUNE DE LICITATIE.

Se publică spre cunoscință generală, că în ziua de 29 Aprilie 1930, la orele 5 p. m. se va vinde prin licitație publică la fața locului în comuna Radna, în casa lui Szálkay averea urmăritului compus din: un ferestru cu panglică, 5 ferestre circulare, un ferestru cu panglică mare, 6 strunguri de lemn, una mașină de giuit grosime, una mașină mică de giuit, cum și alte obiecte toate evaluate în pret de lei 63 000.

Aceasta avere se vinde pentru despăgubire creditorului Joan Szálkay din Radna, pentru suma de 7500 lei capital în baza deciziei No. 2875-1929, a judecătorei rurale Radna.

Licitatia se va tine și în favoarea Fabricii de furnir Deta pentru suma de lei 19.840 lei Cap.

Radna, la 4. Aprilie 1930. 1859

(ss) Antonescu portărel.